Ks § 231

Dnr KS 140/2014

Övergripande strategier och budget 2015 och plan för 2016-2017 (ÖSB 2015)

Ärendebeskrivning

Kommunchef Bo Wallströmer presenterar förslag till Övergripande strategier och budget för 2015 och plan för 2016-2017 (ÖSB 2015).

Folkpartiet Liberalerna har den 17 november 2014 inkommit med yttrande över föreliggande förslag.

Moderata Samlingspartiet har den 19 november 2014 inkommit med yttrande över föreliggande förslag.

Socialdemokraterna, Miljöpartiet de gröna och Vänsterpartiet har den 20 november 2014 inkommit med gemensamt yttrande över föreliggande förslag.

Förslag

Kommunchef Bo Wallströmer föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

1. att för år 2015 fastställa VA-taxor i enlighet med föreliggande förslag till ÖSB 2015 innebärande höjd taxa med tre procent,
2. att för år 2015 fastställa renhållningstaxor i enlighet med föreliggande förslag till ÖSB 2015 innebärande höjd taxa med tre procent,
3. att för år 2015 fastställa slamtömningstaxa enligt föreliggande förslag till ÖSB 2015 innebärande en höjning med 161 kronor för bland annat tömning av brunn eller tank upp til fyra kubikmeter och inklusive 20 meter slang,
4. att uppdra åt kanslichef utreda möjligheterna till bildsändningar av kommunfullmäktigesammanträden och övriga evenemang via webb,
5. att uppdra åt kommunchef, att i samband med det av kommunstyrelsen beslutade uppdraget den 17 mars 2011 § 77 om att utreda kommunens samlade vaktmästarorganisation, även inkludera fastighetskötare samt göra en komplett kartläggning av transporter i kommunen så som mattransporter, skolskjutsar, daglig verksamhets transporter, transport av hjälpmedel med mera,
6. att uppdra åt kommunchef att utarbeta en modell för fördelning av ersättningar från Migrationsverket,
7. att kommunstyrelsen under år 2015 har rätt att omsätta lån, det vill säga låna upp belopp motsvarande belopp på de lån som förfaller till betalning under år 2015 och att omsättningen av lån skall ske enligt delegationsordningen innebärande att kommunchefen är beslutande i samråd med ekonom,

8. att uppdra åt styrelsen för Stiftelsen Gillersklacks fritidsanläggning förbruka stiftelsen tillgångar för det ändamål vartill de är bestämda eller för ett ändamål som så nära som möjligt motsvarar detta, och genom detta upplösa stiftelsen,
9. att uppdra åt bildningschef att utreda det fortsatta lokalbehovet gällande grundskolan med målet om en gemensam enhet,
10. att tidigare års budgetuppdrag skall genomföras och rapporteras under 2015, samt
11. att i övrigt fastställa Övergripande strategier och budget för 2015 och plan för 2016-2017 (ÖSB 2015).

Yrkanden

Ordförande Ewa-Leena Johansson (S) yrkar bifall till föreliggande förslag samt förekommande förslag i Socialdemokraternas, Miljöpartiet de grönas och Vänsterpartiets yttrande.

Ulf Hilding (M) yrkar att det i ÖSB 2015 görs ett tillägg med att kommunstyrelsens disponibla medel utgör tillgängliga medel med anledning av de svårigheter som finns med att budgetera vissa kostnader.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. att uppdra åt bildningschef att säkerställa ledningsstöd i skolan för rektorn och vid behov av förstärkning, inkomma till kommunstyrelsen med förslag till förstärkning,
2. att uppdra åt bildningschef utreda behovet av läxhjälp i skolan,
3. att uppdra åt bildningschef följa upp yttrandet i samband med Astrid Dahls (V) motion 2008 om utbildning i feministiskt självförsvar i skolan,
4. att uppdra åt personalchef redovisa och återkoppla till kommunstyrelsen kommunens arbete med att uppnå hälsofrämjande arbetsplatser, samt
5. att redaktionell förändring görs i förslaget till ÖSB 2015 genom att text tillförs som anger att kommunstyrelsens disponibla medel utgör tillgängliga medel med anledning av de svårigheter som finns med att budgetera vissa kostnader,

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. att för år 2015 fastställa VA-taxor i enlighet med föreliggande förslag till ÖSB 2015 innebärande höjd taxa med tre procent,

2. att för år 2015 fastställa renhållningstaxor i enlighet med föreliggande förslag till ÖSB 2015 innebärande höjd taxa med tre procent,
3. att för år 2015 fastställa slamtömningstaxa enligt föreliggande förslag till ÖSB 2015 innebärande en höjning med 161 kronor för bland annat tömning av brunn eller tank upp till fyra kubikmeter och inklusive 20 meter slang,
4. att uppdra åt kanslichef utreda möjligheterna till bildsändningar av kommunfullmäktigesammanträden och övriga evenemang via webb,
5. att uppdra åt kommunchef, att i samband med det av kommunstyrelsen beslutade uppdraget den 17 mars 2011 § 77 om att utreda kommunens samlade vaktmästarorganisation, även inkludera fastighetskötare samt göra en komplett kartläggning av transporter i kommunen så som mattransporter, skolskjutsar, daglig verksamhets transporter, transport av hjälpmedel med mera,
6. att uppdra åt kommunchef att utarbeta en modell för fördelning av ersättningar från Migrationsverket,
7. att kommunstyrelsen under år 2015 har rätt att omsätta lån, det vill säga låna upp belopp motsvarande belopp på de lån som förfaller till betalning under år 2015 och att omsättningen av lån skall ske enligt delegationsordningen innebärande att kommunchefen är beslutande i samråd med ekonom,
8. att uppdra åt styrelsen för Stiftelsen Gillersklacks fritidsanläggning förbruka stiftelsen tillgångar för det ändamål vartill de är bestämda eller för ett ändamål som så nära som möjligt motsvarar detta, och genom detta upplösa stiftelsen,
9. att uppdra åt bildningschef att utreda det fortsatta lokalbehovet gällande grundskolan med målet om en gemensam enhet,
10. att uppdra åt bildningschef redovisa eventuella förekommande krav inom grundskolan för vårdnadshavare att tillhandahålla medel i samband med undervisningen vilka medför kostnader för vårdnadshavaren,
11. att de samlade bidragen till bildningsförbunden, inklusive SISU Idrottsutbildarna, ökas med 50 000 kronor,
12. uppdra åt Bergslagens Kommunalteknik att presentera vilka avtal som ingåtts med föreningar rörande skötsel eller andra insatser åt kommunen eller inom dess intressesfär, samt avtalens innebörd,
13. att under 2015 skall samtliga verksamheter särskilt fokusera på kommunens värdegrundsarbete,
14. att efter genomförd förstudie av Opera på Skärets verksamhet, skall övervägas om utökat driftbidrag,
15. att tidigare års budgetuppdrag skall genomföras och rapporteras under 2015, samt
16. att i övrigt fastställa Övergripande strategier och budget för 2015 och plan för 2016-2017 (ÖSB 2015) enligt föreliggande förslag.

Ljusnarsbergs Kommun
Ank. 2014 -11- 17
Diarienbeteckning
KS/40/2014-4

Remissvar BUDGET 2015 Folkpartiet Liberalerna

Majoritetens budgetförslaget som föreligger är ekonomisk försvarbart, men ger ingen svar på några av de riktig stora frågor som boende i Ljusnarsbergs kommun kämpar med. Ambitionen att verkligen förbättra skolans kvalitet och livskvalitén för alla som bor i Ljusnarsberg får inget uttryck i satsningar där de behövs.
Bilden av Ljusnarsberg som har fastnat i svenskornas medvetande är det av en fattigt kommun som toppar negativa rankingar. Många är sjukskrivna, dåliga skolresultat, hög kriminalitet. Tomma platser av de som lämnat kommunen fylls av asylsökande. De som bor kvar i byarna röstar på främlingsfientliga partier.

Vissa av sådana bilder är väldigt svåra att ändra på, ändå tycker FP att det är värt att göra ett försök. Bilden som är mest skadligt för kommunen är att vi inte klarar av att erbjuda skolgång av tillräckligt bra kvalité. Eftersom kommunen är liten och majoriteten av barn går i kommunala skolor är det också en bild som går att påverka.
Bakom siffrorna gömmer sig en tragedi för många barn. Icke behörighet till ett gymnasie program gör det svårare för varje barn som hamnar i statistiken att utvecklas fullt ut som individ och medborgare. Därför står vi till fullo bakom de strategiska mål som formulerats för utbildningssektorn och därför anser vi att vi bör satsa både på lång och kort sikt för att uppnå de mål kommunfullmäktige har fastställt i stor enighet tidigare.

Vad som saknas i text och satsningar är att jobba för en bättre mottagande av en ny första generation svenskar. För oss är det svårt att förstå att vi har trategisk fokus på kommunens turistbyrå, men håller tyst om integration.
Kommunen ska under året satsa på att utveckla en integrations plan i sammarbete med företag, föreningar och övriga organisationer verksam i kommunen.

Folkpartiet Liberalerna Ljusnarsberg anser att vi ska jobba för att skapa en alternativ bild av kommunen. Bilden av en fantastisk vacker, ren och miljövänligt gemenskap där man kan njuta av naturen och leva ett lite mer avslappnad liv nära skogar och sjöar.
Det är vårt ambition att göra Ljusnarsberg till en kommun som är i stort sett självförsörjande när det gäller förnybar energi. Vi har stora skogar och en del vattenkraft i vår kommun, men det finns mycket att utveckla när det gäller energieffektivisering, solenergi och vindkraft.

Folkpartiet yrkar därför bifall till kommunstyrelsens förslag till budget med följande ändringar.

Finansiella mål ändras till tre. Nämligen :

- Resultatet ska budgeteras på att ligga på åtminstone 2% av skatteintäkter och intäkter ur utjämningssystemet,
- Det totala lånebelopp ska inte överstiga 250 M kronor,
- Likviditeten ska uppgå till minst fem procent av kommunens årliga externa bruttokostnader.

Kommunens strategiska mål ändras genom att flytta målet "Kommunens hemsida ska .. " till målområde "Möten och upplevelser", där målet "Antal besökare ska ..." tas bort.

Folkpartiet

Folkpartiet Liberalerna Ljusnarsberg

Under målområdet "Öppen kommun" läggs till "Kommunen ska inom ett år upprätta en integrationsplan som skapar förutsättningar för en långsiktig och framgångsrikt satsning på integration."

Kommunstyrelsens disponibla medel	-/- 1.430.000
Sparkrav på kommunens administration	-/- 500.000
Kostnad för politisk verksamhet, oppositionsråd	-/- 70.000
Förstärkning integrationsverksamhet	+ 1.000.000
Förstudie hållbar energiinvestering	+ 500.000
Förstärkning pedagogik förskola	+ 1.000.000
Förstärkning speciallärare högstadie	+ 1.000.000
Minskning kommunens resultat	-/- 1.500.000

Dessutom föreslår vi följande ändringar i kommunens investeringsbudget.

Tilllägg av följande investeringar under år 2015 :

- Förstudie långsiktig hållbar VA + vägkvalitet 250.000
- Analys av investeringsbehov och alternativa driftsformer i allmännyttan 500.000
- Allmännyttan "yttre underhåll" skjuts upp till 2016

nya moderaterna

Ljusnarsbergs Kommun
Ank. 2014 -11- 19
Diarienbeteckning KS 140/2014-5

14-11-17/UHi

Budget 2015 med plan 2016-17. Moderata Samlingspartiets synpunkter och förslag.

Vi har valt att i vårt remissvar följa samma indelning som i budgetförslaget. Våra kommentarer och synpunkter är som följer:

Organisation

På sidan 3 finns ett schema över den politiska organisationen i Ljusnarsbergs Kommun. Sedan KF nu fastställt en ny politisk organisation med färre utskott bör schemat ändras så att det överensstämmer med den organisation som ska gälla från 15-01-01

Budgetförutsättningar 2015

Vi anser, att beskrivningen av de allmänekonomiska förutsättningarna för år 2015 är realistisk. De kommunalekonomiska förutsättningarna (skatteberäkningar, statliga bidrag med mera) har vi inte närmare kunnat pröva. Vi utgår från att dessa är så långt möjligt riktigt beräknade.

Finansiella mål

De finansiella målen i budgetförslaget är

- Högst 10 mkr i investeringar. I budget för 2015 förslås 11,3 mkr
- Minst 7 mkr i amorteringar på långfristiga skulder. I lånebilagan visas 4,5 mkr.
- Likviditet minst 5 % av kommunens årliga externa bruttokostnader. Eftersom likviditetsplan för år 2015 saknas går det inte att bedöma, om målet kan nås.
- Resultat minst 10 mkr. Budgeterat resultat 2015 är 8,8 mkr.

Mål måste givetvis betraktas som långsiktiga, men det hindrar inte, att avvikelser från målen enskilda år kommenteras. I budgetförslaget saknas kommentarer till, att två av fyra finansiella mål inte uppnås i budgetförslaget och att beräkning för likviditetsmålet saknas. Intrycket blir, att målen inte tas på allvar.

MODERATA SAMLINGSPARTIET YRKAR PÅ: Att avsnittet Finansiella Mål kompletteras med kommentarer till avvikelserna från de finansiella målen för investeringar och amorteringar samt att budgetens kompletteras med en likviditetsplan så, att det går att bedöma om likviditetsmålet nås.

Mål för verksamheterna

Åtta mål beskrivs. Vi anser att ambitionen att beskriva övergripande mål för kommunens verksamheter är riktig. Dock får läsaren svårt att bedöma realismen i målen, eftersom information om nivån på utfall hittills saknas. Det hade varit lätt att i kommentar till målen beskriva vilka nivåer som hittills har nåtts plus några ord om åtgärder för de fall mål och utfall ligger långt ifrån varandra. Därmed hade man också åstadkommit tydlig koppling mellan budgetförslag och hur dessa kan tänkas

påverka måluppfyllelsen. Flera förslag till verksamhetsförändringar eller uteblivna sådana kan påverka måluppfyllelsen:

- Andelen nöjda brukare med särskilt boende ska vara minst 90 %. Men i budgetförslaget minskas anlaget till äldreomsorgen med 748 tkr.
- Kommunens hemsida ska nå 80 % av maxpoäng i SKL:s webbinformationsundersökning. Men budgeten innehåller inga ökade anslag till detta.
- Meritvärdet i årskurs 9 ska vara minst 210 poäng. En ny tjänst som speciallärare i Grundskolan förslås.
- Antalet besökare till kommunens turistbyrå ska öka varje år. I budgeten förslås en ökning av anslaget till Opera på Skäret med 200 tkr.
- Utlånade media till kommunens innevånare från biblioteket ska vara minst 7 per år. I budgeten föreslås att 34 tkr läggs till bibliotekets budget för att (indirekt) återställa budgeten för mediainköp.
- Av kommunens företagare ska minst 75 % vara positiva till den kommunala servicen. Men budgeten för näringslivschefen lämnas oförändrad.

MODERATA SAMLINGSPARTIET YRKAR PÅ: Att avsnittet Mål för Verksamheterna kompletteras med uppgift om hittills nådda resultat/nivåer och beslutade åtgärder i de fall utfallet i dagsläget ligger långt från målen.

Grundbudget drift, sammandrag.

Här finns en del oklarheter, som gör det svårt för varje läsare som inte känner till rutinerna på kommunens ekonomiavdelning:

- När budgeten för 2015 läggs fram är år 2014 ännu inte slut. Det som visas under "2014" är alltså budgeten för 2014. Detta framgår inte.
- Det finns ingen kommentar eller förklaring till, hur man kommit fram till Grundbudget 2014 från budget 2014. En kort kommentar om hur t ex lönekostnader räknats upp och vilken hänsyn som tagits till inflation och ränteförändringar och andra kända förändringar hade varit till hjälp här.

MODERATA SAMLINGSPARTIET YRKAR PÅ: Att principerna för hur grundbudgeten beräknats redovisas i kommentarer till Grundbudgeten.

Förslagen till förändringar i driftsbudgeten.

Allmänt Utskott

Att öka anslaget till Fastighetsavdelningen Ansvar 170 med 500 tkr anser vi är realistiskt. Ansvaret har under flera år överskridit budget och en ökad budgetram behövs.

För Ansvar 140 Kostchef slutar även år 2014 med ett budgetöverskridande, nu på 1,6 mkr. Det är ännu oklart, hur stor del av överskridandet som beror på extra kostnader på grund av ombyggnaden av Centralköket. Ombyggnaden kommer att vara klar först i februari 2015 och därefter ska en ny organisation trimmas in. Med säkerhet kommer det att medföra en del extra kostnader. Att lämna budgeten för ansvar Kostchef får år 2015 i princip oförändrad är därför inte realistiskt. Tillägget med 25 tkr för ekologisk mat får betraktas som enbart symboliskt. Förslaget till budget 2015 är i praktiken en minskning med 28 tkr jämfört med 2014

Övriga förändringar inom Allmänt utskott bedömer vi är motiverade.

Sammanlagt finns i budgeten för Allmänt Utskott en risk för ett fortsatt budgetöverskridande inom kostorganisationen även år 2015.

Socialt Utskott, Bildningsutskott: BOS.

Inom det nya sammanslagna BOS-utskottet slutar 2014 troligen med stora budgetöverskridanden för ansvaren 410, Socialchef, 420 Enhetschef IFO och 430 Enhetschef handikappomsorg på sammanlagt 4,2 mkr. Överskridandet för Socialchef får betraktas som en engångshändelse. Budgetöverskridandet på de båda andra har varit regel de senaste tre åren. Ur denna synvinkel är det inte realistiskt att lämna 2014 års budget i princip oförändrad, om det inte finns någon åtgärdsplan som förklarar, varför detta inte ska ske år 2015

För Bildningsdelen förelås en rad förändringar, som orsakas av förändringar i elevantal och i val av skolor i andra kommuner. Dessa är väl motiverade i varje enskilt fall. För Grundskolan budgeteras för tillägg av en speciallärare. Det är en välkommen ökning och en tydlig åtgärd för att på sikt öka möjligheten att nå ett av kommunens verksamhetsmål.

Sammanlagt för BOS-utskottet finns det från början inbyggt en stor risk för budgetöverskridanden i storleksordningen 4 mkr.

Sammanfattande synpunkter på driftsbudget 2015 för utskotten.

Det finns tydliga risker i budgeten för båda utskotten för budgetöverskridanden. Om dessa inträffar under 2015 kommer resultatbudgeten direkt att påverkas, om det inte finns reserver någonstans i budgetsystemet. I Budgetförslaget finns reserverna inlaga på två verksamhetskoder under ansvar 111, Ekonomichef:

- 09310 KS disp oförutsett 3 000 tkr
- 09320 KS disp löner 900 tkr

3 % löneökningar 2015, vilket budgeten utgår från ger ca 3,7 mkr i ökade lönekostnader inklusive sociala kostnader. På kod 09320 finns inlagt 4,6 mkr. 900 tkr får därför betraktas om en dold reserv, som kan användas på att täcka oväntade kostnader på andra ställen i budgeten.

Det verkar alltså finnas reserver på knappt 4 mkr inom 2015 års budget i sin nuvarande form, vilket gör det budgeterade resultatet på +8,8 mkr mer trovärdigt än det annars skulle vara. För ökad förståelse av budgeten i sin helhet hade det dock varit önskvärt om det funnits kommentarer om exempelvis svårigheten att budgetera rätt för vissa socialkostnader samt för hur riskerna för ett möjligt budgetöverskridande har hanterats.

För att läsaren bättre ska förstå budgetförslaget och se sammanhanget med de ekonomiska rapporter som varje månad visas för kommunstyrelsen borde budgetförslaget sammanfattas i samma form som de ekonomiska månadsrapporterna. Förslag finns i bilaga till detta remissvar.

MODERATA SAMLINGSPARTIET YRKAR PÅ: Att osäkerheterna i budgeten beträffande kostverksamheten och de sociala ansvaren 420 och 430 kommenteras och att budgetreserverna klart redovisas.

Förslaget till investeringsbudget

För förskolan Åstugan finns två förslag: Dels renovering på 900 tkr år 2015, dels byggande ny förskola för 6 000 tkr 2016. Förslagen utesluter varandra. Väljs renoveringsalternativet blir det ingen nybyggnad och tvärt om. Vi utgår från, att det är så sammanställningen är menad.

I Investeringsplan för 2016 och framåt finns mycket stora investeringsbelopp. Förutsättningen för att de ska realiseras är, att resultatnivåerna för kommande år är mycket höga. Resultatbudget för 2015 ligger under målet, vilket innebär högre krav på resultaten kommande år.

Budgetuppdragen

Vi föreslår tillägg till uppdragen med följande:

- Att uppdra åt ekonomichefen att omarbeta budgeten för ansvar 140 Kostchef så snart ombyggnaden av centralköket är klar under 2015 och de slutliga förutsättningarna för driften är klargjorda.

BUDGETUPPFÖLJNING OCH BUDGETFÖRSLAG 2015.
Utfall 2013, budget 2014, prognos 214 och grundbudget 2015 enligt Aditro 14-10-15
Nettokostnader per ansvarsområde i TKR

ANSVARSOMRÅDE	ANSV-KOD	UTFALL 2013	BUDGET 2014	UTFALL 2104 PROGNOS	AVVIKELSE	GRUND-BUDGET 2014	FÖRSLAG ÄNDRINGAR 2015	FÖRSLAG BUDGET 2015
ALLMÄNT UTSKOTT								
Kommunchef	111	35 360	50 319	45 455	4 864	48 549	-43	48 891
	111						-50	
	111						25	
	111						200	
	111						145	
	111						210	
	111						-150	
	111						-53	
	111						58	
Näringslivschef	120-121	1 215	1 324	1 324	0	1 267		1 267
Kanslichef	122	2 940	3 616	3 426	190	3 644	100	3 796
							-4	
							74	
							-18	
Personalchef	123					1 940	-43	1 897
Kostchef	140	3 709	2 603	4 244	-1 641	1 561	-53	1 533
	140						25	
Fastighetschef	170	5 008	3 751	4 493	-742	3 704	500	4 274
	160						50	
							20	
SUMMA ALLMÄNT UTSKOTT		**48 232**	**61 613**	**58 942**	**2 671**	**60 665**	**993**	**61 658**
ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN								
Överförmyndare	210	221	186	82	104	134	0	134
SUMMA ÖVERFÖRMYNDARE		**221**	**186**	**82**	**104**	**134**	**0**	**134**
SOCIALT UTSKOTT								
Socialchef	410	5 204	4 994	5 657	-663	4 559		4 559
Enhetschef IFO	420	12 335	13 372	16 543	-3 171	13 106		13 106
Enhetschef handikappomsorg	430	17 313	15 313	16 793	-1 480	15 818	326	16 144
Enhetschef Solgården	440	12 233	12 231	12 231	0	12 585		12 585
Enhetschef hemtjänst och Treskillinger	450	19 653	19 417	18 902	515	19 997	-748	19 068
	450						-181	
Enhetschef Koppargården	460	16 761	17 121	16 767	354	17 758	80	17 838
Medic. Ansvarig sjuksköterska	460	5 838	6 499	6 344	155	6 598		6 598
Medci. Ansvarif rehabilitering	470	2 907	3 003	3 002	1	3 012		3 012
SUMMA SOCIALT UTSKOTT	**480**	**92 244**	**91 950**	**96 239**	**-4 289**	**93 433**	**-523**	**92 910**
Enhetschef Bergsgården	490	7 368	40	40	0	0	0	0
	490						0	0
	490						0	0
SUMMA BERGSGÅRDEN	**490**	**7 368**	**40**	**40**	**0**	**0**	**0**	**0**

BILDNINGSUTSKOTT								
Bildningschef	510	40 030	41 705	40 955	750	41 496	34	41 344
	510						40	
	510						175	
	510						-437	
	510						15	
	510						425	
	510						45	
	510						30	
	510						401	
	510						-570	
	510						-85	
	510						-250	
	510						-695	
	510						155	
	510						330	
	510						235	
Förskolechef	520-522	6 953	10 612	11 712	-1 100	10 582	142	10 724
Rektor grundskola/högstadium	542-544	25 655	26 015	25 815	200	27 070	235	26 439
	542-544						-574	
	542-544						-542	
	542-544						250	
Rektor Vuxam	550	5 754	6 774	7 024	-250	6 815		6 815
SUMMA BILDNINGSUTSKOTT		**78 392**	**85 106**	**85 506**	**-400**	**85 963**	**-641**	**85 322**
SUMMA BILDN+SOC, "BOS"		**178 004**	**177 096**	**181 785**	**-4 689**	**179 396**	**-1 164**	**178 232**
Allmänyttan fastigheter	610	150	-1 108	-607	-501	50	0	50
SUMMA ALLMÄNNYTTAN		150	-1 108	-607	-501	50	0	50
ALLA ANSVARSOMRÅDEN		**226 607**	**237 787**	**240 202**	**-2 415**	**240 245**	**-171**	**240 074**

Ljusnarsbergs Kommun
Ank. 2014 -11- 20
Diariebeteckning

Kopparberg 2014 – 11- 20

I år väljer Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet att lämna gemensamt budgetremissvar. Vi har för avsikt att fortsatt ta ett stort ansvar för kommunens kommunala ekonomi och vårt förslag har en grund i finansieringsgruppens antagna utredning. I stort yrkar vi bifall till det budgetförslag som utarbetats av budgetberedningen men lämnar några mindre förslag på ändringar samt budgetuppdrag under det kommande verksamhetsåret. Vi vet att våra partier centralt har förslag på en mängd olika åtgärder inom våra kommunala verksamheter men att statsbudgeten ännu inte är antagen – men i det budgetförslaget finns många satsningar och utvecklingsfrågor som kan skapa förbättrade förutsättningar inom många kommunala verksamhetsområden, främst skolan. Vi är också medvetna om att ett antal åtgärder redan pågår för att höja resultatnivån i skolan, initiativ från både lokala, regionala och nationella nivån. Ett arbete som vi litar på och förutsätter att professionen gör utan detaljstyrning från den politiska nivån, ett arbete som vi tycker också måste få arbetsro från nya förslag utan att de beslutade åtgärderna först fått "sätta" sig, utvärderas och noggrant följas. Dock vill vi påpeka utifrån vårt förslag om pedagogiskt utvecklingsstöd att vi vill se ett erfarenhetsutbyte med en mindre kommun som lyckats vända en negativ resultattrend, detta utbyte bör erbjudas både professionen och politikerna.

Bifall till budgetförslaget med följande tillägg:

Bildningsutskottets verksamhets område /

- **Ledningsstöd i skolan.** I de satsningar som pågår för resultatförbättringar är det viktigt att man säkerställer att rektor ges tillräckligt utrymme för att kunna ta det pedagogiska ansvaret. Denna kanske viktigaste process måste prioriteras och möjligheten att det krävs ett stöd bör utredas. Vi har inget konkret förslag men vill att bildningschefen säkerställer detta och vid behov av förstärkning inkommer till kommunstyrelsen med förslag.

- **Grundskolan skall vara avgiftsfri.** Många hushåll i vår kommun har små ekonomiska marginaler därför är det extra viktigt att vi säkerställer att skolan är återhållsam med att ålägga vårdnadshavarna att tillhandahålla extra matsäckar, material och annat som man kanske inte har ett ekonomiskt utrymme för – skolan skall som sagt vara kostnadsfri och det måste vi säkerställa. Därför vill vi få en presentation över om vi har krav på vårdnadshavarna att de skall göra olika medskick till skolan och i så fall i hur stor omfattning och varför.

- **Bildningsförbunden.** De bildningsförbund som är aktiva i kommunen har under många år fått utöva sin verksamhet med befintliga ekonomiska ramar som inte utökats på många år. Fördelen med en höjning av driftsanslagen till bildningsförbunden som har verksamhet i vår kommun är att de på så vis också får mer i statligt stöd. **Vi föreslår därför att ramen för detta utökas med 50tkr**. Inkluderar även SISUs verksamhet.

- **Föreningar.** Många föreningar har avtal med kommunen eller med BKT om att utföra insatser åt kommunen eller inom dess intressesfär. Vi anser det viktigt att stimulera och uppmuntra de lokala initiativen. Vi vill få en presentation av vilka avtal som finns och nivån på dessa för att kunna avgöra om avtalen behöver justeras.

- **Läxhjälp –** Ett vanligt inslag i skolans verksamhet är läxor, även om det i dag finns kommuner som av olika anledningar tar bort dessa så vet vi att de existerar hos oss. En försvårande omständighet är att alla barn inte fullt ut har det stöd de kan behöva för att klara av sina hemma läxor. Att mer organiserat få hjälp med sina läxor anser vi skulle hjälpa många elever men vi inser också problematiken med skolskjutsar etc. Dock vill vi föreslå ett uppdrag att se över detta behov.

- För några år sedan antogs ett motionssvar som handlade om feministiskt självförsvar och där verksamheten påtalade att detta till vissa delar kunde verkställas inom ramarna för den ordinarie verksamheten. Vi vill få en uppföljning av denna motions intention och dess svar för att se om något har kunnat verkställas inom den ordinarie verksamheten.

Sociala utskottets verksamhetsområde /

- Vi har konstaterat att antalet placeringar, och långsiktiga sådana har skett under hösten och vi känner därför viss oro för den ekonomiska ramen för detta område. Att verksamheten genom besparingar uppnår balans anser vi i nuläget inte som realistiskt. Budgeten för SU behöver på något sätt stärkas upp (eller annan åtgärd) då besluten är att anses som av längre karaktär. En åtgärd kan vara medel för dessa placeringar som återfinns centralt som en förstärkning.

Övergripande kommunfrågor /

- **Friskvård –** För något år sedan togs i budgeten bort möjligheten att ge friskvårdsbidrag till vår personal. I stället sa man att inriktningen skulle vara mer av karaktären att identifiera riskgrupper och att insatserna skulle koncentreras på detta. Personalen är ju en arbetsgivares viktigaste resurs och arbetet med att få hälsofrämjande arbetsplatser måste fortgå om än på annat sätt. Vi vill att kommunstyrelsen får en återkoppling inom området - personal – och om/hur man jobbar för att få hälsofrämjande arbetsplatser.

- **Värdegrundsarbete** – Kommunens värdegrundsarbete bör under året ägnas särskilt utrymme, inom samtliga verksamheter.

- **Opera på Skäret –** Vi föreslår – Ja till utökat stöd år 2015 med 25tkr för att kunna genomföra förstudien som skall visa vad som behöver göras inför framtiden. När förstudien är genomförd och man presenterar inriktningen och vad som kan anses vara realistiskt att göra och hur detta skall göras vill vi återkomma för att pröva frågan om utökat driftsbidrag.

- **Ställbergs Gruva –** Då ingen ansökan ännu finns inlämnad kan vi inte ta ställning till detta åtagande för kommunens del. De planer som idag diskuteras är både spännande och utmanade men vi finner det svårbedömt i dagsläget om kommunen kan ta på sig stora driftsbidrag under en längre tid. Fler finansiärer kommer i så fall att krävas. Upprustningen av området kommer kräva stora investeringar. Mao, försiktigt positiva men inväntar en konkret ansökan.

För majoriteten i Ljusnarsbergs kommun

Socialdemokraterna	Vänsterpartiet	Miljöpartiet
Ingemar Javinder	Astrid Dahl	Natalie Peart

LJUSNARSBERGS KOMMUN

BUDGET 2015

och plan för 2016-2017

Innehållsförteckning

Kommunstyrelsens ordförande har ordet 1
Organisationsschema 2
Budgetförutsättningar 2015 3
Finansiella mål 9
Mål för verksamheterna 10
Grundbudget drift sammandrag 11
Allmänna utskottet 12
Bildnings- och socialutskottet 13
Sammandrag verksamhetsföränd 15
Driftbudget sammandrag 15
Kommunens totala intäkter enligt prognosen 16
LÅNEBILAGA 19
Investeringsbudget 20
Kommunfullmäktige beslutar 22
Bilagor: VA-taxa, avfallstaxa, slamtömningstaxa

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

Sista månaden på gamla mandatperioden lägger "gamla" kommunstyrelsen fram sin sista budget för det nyvalda fullmäktige. Ett val som innebar en minskning av antalet ledamöter i fullmäktige från 31 till 25 ledamöter. Efter valet har fullmäktige även beslutat om fler ändringar i den politiska organisationen, såsom att minska antalet ledamöter i kommunstyrelsen från elva till nio och att samordna verksamheten under två utskott istället för tre. Även andra beslut som rör politiken har fattats med i princip total enighet. Jag tar den stora enigheten som ett tecken på att vi vågar pröva nytt, vi vågar utmana invanda arbetssätt för att hitta nya effektiva vägar i det politiska arbetet i vår kommun.

Årets budget läggs, som brukligt, med ett stort mått av försiktighet. Resultatet ligger inom ramen för god ekonomisk hushållning och de övriga finansiella målen följer också den linjen. Tack vare en väldigt liten minskning av befolkningsantalet påverkas inte skatteintäkterna i någon större utsträckning. Detta skapar viss stabilitet och även om försiktighet råder så behöver vi inte brottas med större anpassningar.

De verksamhetsförändringar av större vikt som föreslås är en ny tjänst som speciallärare inom skolan. En utökning av en halv tjänst inom Bergslagens Kommunal Teknik för att sköta kommunens grönytor. Investeringar som kan nämnas är förprojektering av Ljusnarshallen, utemiljöer inom förskolan och skolan, läsplattor till skolan, upprustning av gatuljusnätet påbörjas samt ett antal större och mindre övriga investeringar.

Inför kommande år behöver kommunstyrelsen fortsatt ägna tid åt att förbättra ekonomirapporternas koppling till utvärdering av huruvida målen nås eller ej. Som ett led i utvecklingen av styrmodellen och koppling till den regionala utvecklingsstrategin har fyra perspektiv angetts i budgeten för verksamheterna. De är Öppen kommun, Möten och upplevelser, Kunskap o Kompetens, Innovation och entreprenörskap. Utökade krav på noggrann uppföljning gäller samtliga våra samarbeten och det är för att kommunstyrelsen ska kunna sägas uppfylla sin uppsiktsplikt.

Jag vill avsluta med att tacka alla politiker för den gångna mandatperioden, en period av många svåra beslut men ändå, enligt mig, i en god arbetsanda. Jag hoppas att den goda andan ska fortsatt få prägla det politiska arbetet i vår kommun. Jag tror att det är den som är en framgångsfaktor i vårt arbete att skapa bättre grundförutsättningar för Ljusnarsbergs kommun.

Kopparberg 2014-12-01

Ewa-Leena Johansson
Kommunstyrelsens ordförande
Ljusnarsbergs kommun

Organisationsschema

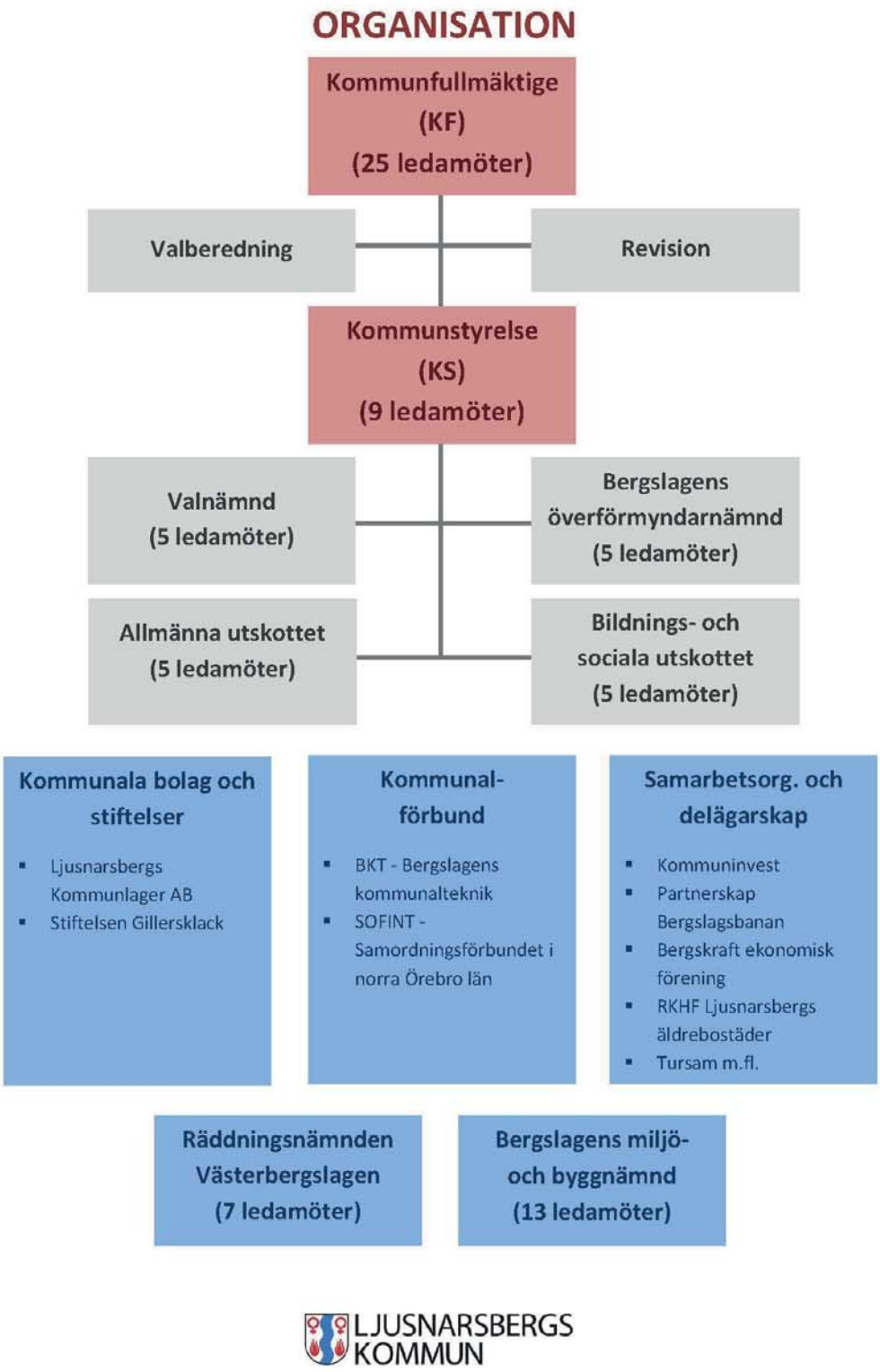

Budgetförutsättningar 2015

Inledning

En ekonomi i balans är en förutsättning för att bedriva en effektiv verksamhet. Balansen ska vara över tid – inte enbart utgöra ett positivt resultat för ett enda verksamhetsår. Enligt regeringens prop. 2003/04:105 *God ekonomisk hushållning i kommuner och landsting* är den allmänna utgångspunkten för en långsiktig ekonomisk planering i kommuner att varje generation ska bära kostnaderna för den service som den konsumerar. Detta innebär att resultatet i kommunen måste vara tillräckligt stort för att servicenivån ska kunna garanteras för kommande generationer. För att uppnå en god ekonomisk hushållning beslutar fullmäktige varje år om verksamhetsmål och finansiella mål för verksamheten.

Det brukar sägas att det till skillnad från privat sektor är verksamheten som är målet för offentlig förvaltning och pengarna som är medlen. Kommunens tillgång till ekonomiska resurser påverkas till stor del av faktorer som kommunens verksamheter inte själva styr över, utan är en effekt av händelser i omvärlden. Denna redogörelse om budgetförutsättningarna för nästkommande år inleds därför med en kortfattad beskrivning av de faktorer som påverkar kommunens intäkter.

Ekonomisk utblick

Den svaga återhämtningen i omvärlden efter finanskrisen begränsar exporten från Sverige och därmed möjligheterna för svensk industri att växa.

Lågkonjunkturen biter sig fast och utvecklingen har under första halvåret varit fortsatt svag både nationellt och internationellt. Därför reviderar Sveriges kommuner och landsting (SKL) ned tillväxten mätt i BNP. I våras antogs tillväxten bli 3,0 men i SKL:s prognos från 2 oktober anges BNP-tillväxten till 2,1.

Europas ekonomi är fortsatt mycket svag vilket drabbar Sverige hårt. Exporten går trögt även om den försvagade kronan hjälper till. Tyskland har stagnerande ekonomi och det finns risk att landet är i recession. Finlands kreditvärdighet har sänkts och i Sydeuropa är framstegen få.

Storbritannien och USA har dock bättre utveckling. I Asien är Kinas tillväxt stark men lägre än förväntat. Den offensiva finans- och penningpolitik som Japan genomför är ännu för tidigt att bedöma effekterna av. Oroligheterna i omvärlden såsom Syrien, Ukraina och Libyen och sanktionerna mot Ryssland underlättar ej återhämtningen utan riskerar att sammantaget leda till försämrade framtidsutsikter.

Amerikanska centralbanken lämnar sina räntor på en fortsatt låg nivå. Enligt banken påbörjas inte höjningar förrän Europas ekonomi påvisar tydliga förbättringar. USA kan inte ensidigt höja räntorna för då stiger värdet på dollarn och deras export försvagas.

Råvaror som järnmalm och olja sjunker i pris. En effekt av detta blev nedläggningen av gruvan i Pajala.

Arbetsmarknaden ger en splittrad bild. Arbetslösheten biter sig fast runt 8,0 % samtidigt som sysselsättningen utvecklats bättre än förväntat. Anledningen är att utbudet av arbetskraft växer i ovanligt hög takt. Den höga arbetslösheten håller tillbaka pris- och löneutvecklingen. Löneökningarna beräknas understiga 3,0% och inflationen är obefintlig under 2014. Detta begränsar skatteunderlagets nominella tillväxt men i reala termer, d.v.s. efter avdrag för pris- och löneökningar, är skatteunderlagets tillväxt fortsatt stark.

Den finansiella stabiliteten i svensk ekonomi i jämförelse med andra länder är delvis en följd av den oro som hushållen och företagen har känt efter finanskrisen och som har föranlett dem att spara mer. Hushållens disponibla inkomster har ökat med 3,1 procent årligen mellan 2005 och 2012, medan deras konsumtionsutgifter har ökat med endast 1,9 procent årligen. Dessutom har de flesta svenskar fått behålla jobben under finanskrisen och även om hushållen fortfarande är högt skuldsatta påverkar de nuvarande låga räntenivåerna hushållen positivt. Hushållen antas numera ha en starkare framtidstro och tack vare det ökade sparandet sedan år 2005, har svenska hushåll viktiga finansiella överskott att

utnyttja när väl produktionen kommer igång. När produktion och investeringar i svensk ekonomi återgår till *ett konjunkturellt normaltillstånd* har Sverige stora möjligheter att växa i snabb takt.

Maktskiftet i landet kommer att leda till ändrade ekonomiska förutsättningar för kommunen. Den 23 oktober ska regeringen presentera sin budgetproposition. Socialdemokraterna aviserade i sitt valmanifest, avsikten att ta bort avgiftsminskningen för de 14 kommuner med högst skattekraft i det s.k. inkomstutjämningssystemet. Enligt SKL kommer detta troligen inte påverka utfallet i utjämningssystemet för de kommuner som är bidragstagare i systemet. Mer om utjämningssystemet och dess väsentliga betydelse för den kommunala ekonomin i nästa avsnitt.

Utvärdering av det gamla utjämningssystemet och införande av nytt utjämningssystem 2014

Statskontoret har utvärderat inkomst- och kostnadsutjämningssystemen mellan åren 1996-2013 inför införandet av ett reviderat kostnadsutjämningssystem år 2014. Det kommunala utjämningssystemet har stor betydelse för finansieringen av kommunala tjänster och bidrar påtagligt till utjämningen av ekonomiska resurser mellan kommunerna. För Ljusnarsbergs kommun innebar det reviderade systemet stor skillnad mellan åren 2013-2014 då intäkterna ökade med ofantliga ca: 11 000 tkr i kostnads-utjämningssystemet. Till nästa års budget minskar bidragsmottagandet i kostnadsutjämningssystemet med mer än 50% för kommunen till ca: 6 300 tkr. Dessa oerhört stora variationer mellan åren för Ljusnarsbergs kommun är mycket viktiga att planera för tidigt i budgetprocessen.

Inkomstutjämningen innebär en fördelning av statliga medel till kommunsektorn (kommuner och landsting) och en omfördelning av skattemedel inom kommunsektorn. I inkomstutjämningen kompenseras för skillnader i skattekraft mellan kommuner och mellan landsting. En kommuns skattekraft har framförallt ett samband med dess sysselsättning, branschstruktur, utbildningsnivå och ålderssammansättning. Systemet innebär samtidigt att staten tillför medel generellt till kommunsektorn. Under 2013 uppgick statens tillskott till kommunsektorn till 85,6 miljarder kronor, vilket motsvarar 10,8% av kommunsektorns utgifter och drygt 4,5% av dess skatteunderlag.

Kostnadsutjämningen innebär endast en fördelning av medel mellan kommuner och mellan landsting. Systemets betydelse varierar påtagligt för enskilda kommuner och grupper av kommuner och landsting. Systemet har störst betydelse för *glesbygdskommuner* som fått högst bidrag per invånare 1996-2013. Bland landstingen är det de i Norrland som har störst nytta av systemet. Bidragsmottagare och avgiftsbetalare har varierat mellan åren men Västerbottens och Norrbottens landsting har varit bidragsmottagare alla år. Bland kommunerna har grupperna *Storstäder* varit bidragsmottagare varje år och grupperna *större städer* och *förortskommuner till större städer* har sammantaget varit avgiftsbetalare under hela perioden. Gruppen *förortskommuner till storstäder* har gått från att vara avgiftsbetalare till att bli bidragsmottagare under perioden.

Systemet har även stor betydelse för enskilda kommuner och landsting i andra delar av landet än i Norrland och i glesbygden, där det ökar möjligheterna att finansiera välfärdstjänsterna. Beloppen som omfördelas i kostnadsutjämningssystemet har sjunkit under perioden 1996-2013. För kommunerna omfördelades 7,8 miljarder kronor år 1996 och 6,6 miljarder kronor år 2013. De högsta och de lägsta bidragen i systemen har jämnats ut. De högsta bidragen på 1990-talet uppgick till mellan 15-16 tkr per invånare och numera ligger de högsta bidragen omkring 10 tkr per invånare. Vilka som har varit bidragsmottagare eller avgiftsbetalare har varierat mycket under åren, men fördelningen har jämnats ut även här. År 1996 var 183 av 288 kommuner avgiftsbetalare, medan det numera är ungefär lika många avgiftsbetalare som bidragsmottagare.

En analys av utfallet för Ljusnarsbergs kommuns del innebär först och främst att bidraget i kostnads-utjämningen blir ca 8 300 tkr lägre nästa år än i år. Anledningen kan generellt förklaras genom att titta på de variabler som har störst betydelse för fördelningen mellan kommunerna. Den

delen av systemet som kallas *äldreomsorgsmodellen* svarar för den största omfördelningen i hela systemet och motsvarar årligen ca 7 miljarder kronor. Den modellen påverkar Ljusnarsbergs kommun då åldersstrukturen i kommunen är sådan att antalet äldre i förhållande till befolkningen i övrigt är stor i jämförelse med andra kommuner i landet. Under året har det avlidit många i de äldre ålderskategorierna i kommunen. Detta innebär att bidraget enligt modellen sjunker kraftigt till nästa år. Servicen under året borde därför också varit mindre kostsam än andra år.

En annan modell som omfördelar betydande belopp är *individ- och familjeomsorgsmodellen (IFO)*. Redan i utvärderingen av systemet ansåg Statskontoret att denna modell bör ses över snarast på grund av att kommunerna själva kan påverka utfallet enligt modellen. En översyn av delmodellen har utmynnat i ett förslag till förändringar och kortfattat kan nämnas att de föreslagna förändringarna bidrar till förbättrade utsikter för kommuner som har ”förhållandevis många *arbetslösa utan ersättning* och förhållandsvis hög grad av *barnfattigdom.* I kommuner med jämförelsevis höga andelar i befolkningen som får *ekonomiskt bistånd längre tid än sex månader* tenderar det ekonomiska utfallet att försämras med den föreslagna IFO-modellen.” (Källa: Kommunal utjämning för individ-och familjeomsorg, IFO, - förslag till justeringar, 2104:20, Statskontoret.)

I Ljusnarsbergs kommun försämras bidraget enligt modellen från föregående år och tidigare prognoser för år 2015, eftersom kommunen har en förhållandesvis låg andel personer med ekonomiskt bistånd längre tid än sex månader. Kommunen har aktivt försökt få ner försörjningsstödsnivåerna genom ett samarbete mellan IFO, arbetsmarknadsenheten och Arbetsförmedlingen, vilket förra året resulterade i lägre försörjningsstödskostnader för kommunen.

Efter delmodellerna om *äldreomsorg* och *IFO* kommer modellerna för *barnomsorg* och *grundskola*, sett till mängden pengar som fördelas mellan kommunerna.

Variationerna över tid i systemets delmodeller, sett till vilka skillnader det blir mellan åren för en enskild kommun, är störst inom IFO-modellen. Barnomsorgsmodellen och gymnasiemodellen börjar också variera mycket då dessa modeller omfördelar allt större belopp.

För Ljusnarsbergs kommun, vars bidrag kommer att sjunka avsevärt till nästa år, är det viktigt att anpassa utgifterna i berörda verksamheter på lämpligt sätt. Att kommunen inte tilldelas lika stort bidrag som föregående år indikerar att utgifterna för den kommunala servicen inte bör vara lika stora nästa år.

Kommunen

Ekonomiska förutsättningar 2015

I avsnittet om det reviderade utjämningssystemet står det att sysselsättning, branschstruktur, utbildningsnivå och ålderssammansättning är sådana parametrar som har störst betydelse för en kommuns skattekraft. Arbetslösheten uppgick per den 30 juni 2014 till 11,3 %, varav 5,5 % var öppet arbetslösa. Jämfört med samma tid föregående år har arbetslösheten ökat med 2,4 % och har länets högsta arbetslöshet. Drygt en tredjedel av de arbetslösa är utrikes födda och en hög andel är ungdomar mellan 16-24 år.

Kommunen har tre stora arbetsgivare; Ljusnarsbergs kommun (ca 360 anställda), Kopparbergs bryggeri AB (ca 170 anställda) och Ahlstroms (ca 120 anställda). De mindre företagen i kommunen återfinns främst inom verkstads- och byggbranscherna och näringslivsklimatet har, i en rapport beställd av Business Regions Örebro år 2013, rankats högt i förhållande till övriga av länets kommuner. Dock kräver dessa branscher få högutbildade vilket kan vara förklaringen till den låga andelen invånare med högre utbilning i kommunen. Vad avser utbildningsnivå i ålderskategorierna 25-64 år har ca 14 % av männen eftergymnasial utbildning och 25% av kvinnorna.

I riket har 25 % av befolkningen mellan 25-64 år eftergymnasial utbildning om minst tre år. I Ljusnarsbergs kommun är den siffran ca 10 %. Det är vanligt i landets mindre kommuner att en större andel av befolkningen än i de större städerna har endast förgymnasial utbildning som högsta utbildning. Personer med hög utbildningsnivån bor i större utsträckning i residensstäderna eller i

storstadsområdena. Majoriteten av kommunerna med högst utbildningsnivå ligger i Stockholm och förklaras av att det där är en större andel av befolkningen som är yngre, vilka generellt har högre formell utbildning än äldre generationer och att det i Stockholmsområdet finns arbetsplatser inom branscher som kräver högre utbildning, som *finans- och försäkringsverksamhet*, *utbildning* och *offentlig förvaltning och försvar*. Utbildningsnivån har betydelse för inkomstnivån och är därför en viktig faktor för skatteunderlaget.

Första halvåret 2014 minskade kommunens befolkning med 32 invånare till 4 843. Födelsenettot var då -19 och flyttnettot var -13. I långtidsprognoser antas kommunens befolkning i ålderskategorin *80 år och äldre* öka betydande till år 2020. Det har dock skett en kraftig minskning av antalet personer i denna ålderskategori under 2014 och med anledning av det har bidraget i kostnads-utjämningssystemet minskat kraftigt. Detta redovisas också tydligt i kommunens ekonomiska rapporter under året där äldreomsorgs-avgifterna minskat relativt långt under budgetramen och lägenheter varit tomma under kortare perioder. Korttidsplatser för utskrivningsklara från lassarettet har det funnits tillgång till hela året, varför kostnaderna för utskrivningsklara inte varit så höga som åren när kommunen varit tvungen att betala för att patienterna måste bo kvar i landstingets lokaler.

Vidare har kostnaderna för matservice varit mycket låga, men detta kan även ha ett samband med pågående ombyggnation av köket på Treskillingens serviceboende.

Pris- och löneökningar

En låg tillväxt kombinerat med de senaste årens relativt omfattande löneökningar och låga eller inga prishöjningar, bidrar till att företagens utgifter ökar väsentligt snabbare än deras inkomster. Löneökningarna har också bidragit till ökat skatteunderlag i kommunsektorn. Det kan skönjas en pågående och kontinuerlig ökning av kvaliteten på arbetsinsatsen inom kommunerna till följd av högre utbildningsnivå hos de anställda vilket torde medföra högre lönenivåer framöver. I Ljusnarsbergs kommun förväntas en liknande löneökningstakt framöver, men kommunen har få anställda med höga inkomster. Det kan dock nämnas att lärarlönerna ökat markant under de senaste åren på grund av statliga påtryckningar, t.ex. har det införts s.k. karriärtjänster där staten inledningsvis bidragit med 5 tkr i månatliga löneökningar.

Lönerevisionen 2014 genererade 2,3% och i budget för 2015 budgeteras 3,3% löneökning. Det ska även täcka löneökning för vikarier. SKL beräknar timlöneökningar till 2,9% för 2015 i det senaste publicerade cirkuläret från 23 oktober 2014. I övrigt har vissa kostnader räknats upp enligt avtal och för fastighetsavdelningens förvaltning har det räknats upp kostnader motsvarande den förväntade intäktsökningen. Eftersom inflationen är nära noll borde det inte finnas större behov av kostnadsökningar i budget.

SKL meddelade under hösten att internräntan ligger still på 2,5 %.

Pensionsskulden

Pensionsskulden för den del som avser intjänade medel innan 1998 och som redovisas som en ansvarsförbindelse i kommunernas räkenskaper beräknades ha nått sin maximala nivå i förhållande till skatteintäkterna för landet som helhet förra året. I delårsrapporten för Ljusnarsbergs kommun 2014 uppgår pensionsskulden avseende medel intjänade innan 1998 till 148,7 tkr.

Enligt en långtidsprognos som kommunen beställt från pensionsförvaltaren KPA sjunker pensionsskulden som upparbetats innan 1998 successivt hädanefter. Däremot sjunker inte pensionskostnaden och de årliga utbetalningarna för kommunen. Detta redovisas i en sammanställning över kommunens framtida prognostiserade pensionsutbetalningar under de kommande 40 åren.

RIPS-kommittén, som övervakar diskonteringsräntan i beräkningen av pensionsskulden, beslutade den 26 augusti i år att RIPS-räntan inte skulle förändras. Nästa övervakningsmöte hålls i april 2015.

Budgetförutsättningar

I budgetarbetet har utgångspunkten varit 2014 års budget, med uppräkningar av kostnader enligt avtal och löneökningar. Vidare baseras budgeten för 2015 på den information som finns i

dagsläget om framtida intäkts- och kostnadsförändringar. Budgeten är samtidigt ett styrdokument. Det görs kontinuerligt uppföljningar för att förklara underskott i olika verksamheter och åtgärda dessa. För att uppnå god ekonomisk hushållning krävs ständiga anpassningar till de ekonomiska förutsättningarna och höga resultatnivåer. Stora oförutsedda kostnader kan uppstå i flera verksamheter. Kommunstyrelsens disponibla medel utgör tillgängliga medel med anledning av de svårigheter som finns med att budgetera vissa kostnader.

Viktiga beslutade besparingsåtgärder har skett innan kommande budgetår. Omorganisationen i kostverksamheten har inneburit en förändring med ca 1 000 tkr i lägre anslag. Centralköket har förstärkts och köken på Solgården och Koppargården har minskat i omfattning. Åtgärderna följer i stort kost-utredningens förslag och slutsatser.

Inom VA-verksamheten minskar kapitalkostnaderna med 1 367 tkr. Det är en följd av att stora tillgångsvärden blir helt avskrivna 2014 och av att nedskrivningar i samband med 2013 års bokslut genomfördes på Bångbro reningsverk. Åtgärden gjordes för att motsvara återstående värde på anläggningen.

Årets budgetprocess har varit föremål för stor osäkerhet i och med valutgången och en nytillträdd regering. Det har föreslagits riktade statsbidrag för att minska barngrupperna i förskolan och öka personaltätheten, men statsbudgeten är inte fastställd.

Förändring av politisk organisation

Beslutad ny politisk organisation innebär 25 ledamöter i kommunfullmäktige istället för 31 samt nio ledamöter i kommunstyrelsen istället för elva. Oppositionsrådet kommer att ersättas av arvode till gruppledarna för samtliga partier i fullmäktige.

Vidare innebär den nya organisationen två utskott till kommunstyrelsen istället för tre. I och med detta behöver budgeten anpassas till två utskott och utformningen av budgeten ser därför annorlunda ut än inledningsvis i budgetprocessen. Vad som har förändrats är att arbetsmarknadsenheten och vuxenutbildningen har flyttats från Bildningsutskottet till Allmänna utskottet och att HVB Bergsgården och etablering av nyanlända flyktingar flyttats från Sociala utskottet till Allmänna utskottet. Dessutom har verksamheterna som kvarstår under Sociala utskottet och Bildningsutskottet organiserats under ett gemensamt utskott.

Förändringar i driftbudgeten

I driftbudgeten har anslaget till fastighetsavdelningen ökats med 500 tkr för att täcka höga kostnader för fjärrvärme, el och yttre skötsel. Till kostverksamheten har livsmedelsanslaget ökat med 25 tkr 2015 och ytterligare 25 tkr varje år i plan för 2016-2017 avsett för att öka mängden ekologiska livsmedel.

Till resecentrum behövs ytterligare medel med 58 tkr för förvaltningen av fastigheten samt den nya parkeringsplatsen på f.d. mejeritomten. Det är även tillagt resurser för 0,5 årsarbetare till parkförvaltningen.

Utökning av tjänstgöringsgraden för skolans psykolog, en ny tjänst som speciallärare till grundskolan samt ökade kostnader för bibliotekets IT-system är andra kostnader som lagts till budgeten. Även resurser till verksamhetsförlagd utbildning är ett tillskott till skolans budget, som ska räcka till att utbilda handledare för lärarstudenter som gör del av sin praktik i Ljusnarsbergs kommun. Extra resurser till kommunens servicegrupp finns också med.

En omfördelning av resurser i budgeten sker till ovanstående och besparingar görs inom lokalvården till följd av minskad lokalanvändning samt på löne- och ekonomiavdelningarna som får minskat anslag till konsulttjänster för löne- och ekonomisystemen. Driftbidraget till föreningen som förvaltar f.d. Folkets hus minskar p.g.a. installation av bergvärme och därav lägre energikostnader för föreningen. Ytterligare energi-effektiviseringsåtgärder har skett genom KLIMP som finansierade utbyte till energisnålare lampor till kommunens vägbelysning och förväntas spara 150 tkr åt kommunen nästa år. Hemtjänsten har avslutat avtalet med Samhall om städning och sparat ca 181 tkr per år.

Som nämndes i ett tidigare avsnitt i dokumentet har behovet av äldreomsorg minskat och därav ska ske en besparing i budgeten med 743 tkr. Inom området LSS har

en person blivit beviljad 22 timmar extra för personlig assistans och detta beräknas kosta 326 tkr mer för kommunen.

Förändringar i investeringsbudgeten

Att investera i läsplattor till kommunstyrelsen ska spara både pengar i driftbudgeten och tid på administrationen. Även investeringar i bärbara datorer och lärplattor till skola, förskola och Komvux finns i budget. Anslag till att rusta upp och utreda renovering av Åstugan och Ljusnarshallen är budgeterat. Det finns även medel för löpande underhåll på bostadsfastigheterna inom allmännyttan.

Sedvanliga investeringar inom gata, vägar, vatten-och avloppsledningar m.m. finns med och uppgår till höga belopp.

Finansiella mål

För att uppnå lagstiftningens mål om god ekonomisk hushållning ska kommunfullmäktige fastställa finansiella mål i budgeten. De finansiella målen tar sin utgångspunkt i kommunens ekonomiska ställning och vilka resultatnivåer kommunen behöver ha över tid, för att kunna amortera och investera enligt plan och för att klara av att bedriva en ändamålsenlig verksamhet. De finansiella målen skapar utrymmet på lång sikt för att även nästa generations medborgare ska få minst den kvalitet på service som dagens medborgare får ta del av.

FINANSIELLA MÅL FÖR EN GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING	
Investeringar	**Investeringsnivån ska uppgå till högst 11 307 tkr.** *Investeringsbehovet utreddes år 2013 av en parlamentariskt tillsatt grupp. Målet måste även anpassas efter kommunens ekonomiska förutsättningar i övrigt.*
Likviditet	**Likviditeten ska uppgå till minst fem procent av kommunens årliga externa bruttokostnader** *Detta är en följd av att kommunen måste klara av att finansiera investeringarna och betala av på sina lån i enlighet med den planerade amorteringstakten*
Amortering	**Det ska amorteras minst 7 000 tkr kronor årligen** *Den samlade skuldbördan per invånare inklusive borgens- och ansvarsförbindelser samt pensionsförpliktelser ska minska till 80 tkr per invånare år 2018.*
Resultat	**Resultatet ska uppgå till minst 8 900 tkr år 2015** *Målet motsvarar den resultatnivå som krävs för att uppnå målet om likviditet och en i övrigt långsiktig god ekonomisk hushållning*

Mål för verksamheterna

Som ett led en ny styrmodell har det tagits fram förslag till nya mål som är inspirerade av Regionförbundets R*egional utvecklingsstrategi (RUS:en)*. Enligt förarbetena till lagrummet om *god ekonomisk hushållning* i 8 kap. 5 § kommunallagen (prop. 2003/04:105 s. 11f) ska mål för verksamheterna uttrycka realism och en vilja att sträva framåt. Målen ska vara klart definierade och mätbara, vilket i sin tur innebär att de ska vara kvantitativa och tidsutsatta.

Nedanstående förslag till mål är sådana som följs upp årligen av myndigheter, organisationer och andra. Statistiken får kommunen ta del av och är objektiv då undersökningarna genomförs utanför den egna verksamheten.

DEN HÅLLBARA KOMMUNEN	
Öppen kommun (delaktighet & inflytande)	**Andelen brukare som är *nöjda/mycket nöjda* med sitt särskilda boende och med sin hemtjänst ska vara minst 90 procent.** *Källa: Socialstyrelsens nationella brukarundersökning inom äldreomsorgen.* **Kommunens hemsida ska vara så pass informativ att den uppnår 80 procent av maxpoäng i SKL:s webbinformationsundersökning.** *Måttet motsvarar ungefär snittet i SKL:s årliga undersökning.*
Möten och upplevelser (kultur)	**Antal besökare till kommunens turistbyrå ska öka för varje år.** *Källa: Statistik från Turistbyrån* **Utlånade media per invånare från kommunens bibliotek ska vara minst sju per år** *Källa: Kungliga biblioteket* *Måttet motsvarar snittet i riket som är ca sju media per invånare och år*
Kunskap och kompetens (utbildning)	**Andelen elever som nått Skolverkets fastställda kravnivåer i ämnena svenska och matematik på nationella proven i årskurs 3 ska vara minst 70 procent** **Meritvärdet i årskurs 9 bland kommunens elever ska vara minst 210 poäng.** *Källa: Skolverket* *Måtten motsvarar snitten i riket.*
Innovation och entreprenörskap (företagsklimat)	**Av kommunens företagare ska minst 75 procent vara positiva till den kommunala servicen.** *Källa: SKL:s Insikten* *Nuvärde för kommunen är 69.* *Snittet i riket är 67.* **Kommunen ska klättra i Svenskt näringslivs ranking över företagsklimatet i kommunen.** *Källa: Svenskt näringslivs ranking av kommunerna.*

Grundbudget drift sammandrag

		2014			2015			2016			2017	
Utskott / förvaltning	**Kostnad**	**Intäkt**	**Netto**	**Kostnad**	**Intäkt**	**Netto**	**Kostnad**	**Intäkt**	**Netto**	**Kostnad**	**Intäkt**	**Netto**
Allmänt utskott	91 704	-27 763	63 941	89 022	-28 357	60 665	90 803	-29 503	61 300	92 619	-30 093	62 526
Socialt utskott	117 930	-27 066	90 865	120 619	-27 186	93 433	123 032	-28 284	94 747	125 492	-28 850	96 642
Bildningsutskott	91 180	-7 219	83 962	93 181	-7 218	85 963	95 045	-7 510	87 535	96 945	-7 660	89 286
Överförmyndarn	1 975	-1 813	162	2 051	-1 917	134	2 092	-1 994	98	2 134	-2 034	100
Allmännyttan	16 501	-17 646	-1 145	17 906	-17 856	50	18 264	-18 577	-313	18 629	-18 949	-320
SUMMA	**319 291**	**-81 506**	**237 785**	**322 779**	**-82 534**	**240 245**	**329 235**	**-85 868**	**243 367**	**335 819**	**-87 585**	**248 234**

Allmänna utskottet	IDENTITETSKODER			2015			2016			2017	
Verksamhetsförändringar	Vht	Ansvar	**Kostnad**	**Intäkt**	**Netto**	**Kostnad**	**Intäkt**	**Netto**	**Kostnad**	**Intäkt**	**Netto**
Fastigheter, drift	40-44	170	500	0	500	500	0	500	500	0	500
Förtroendevalda, ny mandatperiod, utbildning	10110	122	100	0	100	-100	0	-100	-100	0	-100
Konsulttjänster löneavd, effekt av ny adm. org.	01250	123	-43		-43	-43		-43	-43		-43
Konsulttjänster, ekavd, effekt av ny adm.org	01230	111	-43		-43	-43		-43	-43		-43
Energieffektiviseringar, samlingslokaler	31512	111	-50		-50	-70		-70	-70		-70
Matsal Garhytteskolan motsv 12,5 %, avser städ	08610	140	-53		-53	-53		-53	-53		-53
Ekologisk mat kostverksamheten	08610	140	25	0	25	50	0	50	75	0	75
Medfinansiering, EU-projekt, Opera på Skäret	31516	111	25		25						
Opera på Skäret, utökat bidrag	31516	111				200		200			
Förändring ledamöter i fullmäktige	10110	122	-18		-18	-18		-18	-18		-18
Förändring ledamöter i kommunstyrelsen	10210	122	-4		-4	-4		-4	-4		-4
Arvoden gruppledare/avveckling oppositionsråd	10110	122	74		74	74		74	74		74
Handledare AME	61010	160	50		50	200		200	200		200
BKT											
Gata/park höjd bemanning 1,5 till 2,0 åa	02520	111	210		210	210		210	210		210
Vägbelysning	24913	111	-150		-150	-150		-150	-150		-150
Lokalvård	44073	111	-53		-53	-53		-53	-53		-53
Resecentrum och parkering	83210	111	58		58	58		58	58		58
SUMMA ALLMÄNNA UTSKOTTET			**628**	**0**	**628**	**903**	**0**	**903**	**583**	**0**	**583**

Bildnings- och socialutskottet	IDENTITETSKODER			2015			2016			2017	
Verksamhetsförändringar	VHT	Ansvar	**Kostnad**	**Intäkt**	**Netto**	**Kostnad**	**Intäkt**	**Netto**	**Kostnad**	**Intäkt**	**Netto**
Bildning											
IT-system biblioteket	32020	510	34		34	34		34	34		34
Hyra Ungdomens Hus inkl bredband	37110	510	40		40	40		40	40		40
Stöd till studieorganisationer	31010	510	50		50	50		50	50		50
Skolpsykolog 80 %	44062	510	175		175	175		175	175		175
Speciallärare grundskolan	44014	544	235		235	470		470	470		470
Skolskjutsar Grängesberg	44051	510	-437		-437	-437		-437	-437		-437
Utveckling av VFU-verksamheten	44085	510	15		15	0		0	0		0
Särskola integrerad Garhytteskolan	44301	542	-542		-542	-542		-542	-542		-542
Särskola integrerad Kyrkbacksskolan	44301	544	250		250	250		250	250		250
Köp platser Grundsär annan k:n - fler elever	44391	510	425		425	425		425	425		425
Köp förskoleplatser annan k:n - fler barn	40791	520	142		142	142		142	142		142
Köp förskoleplatser privat regi - fler barn	40792	510	45		45	45		45	45		45
Köp fritidshem privat regi - fler barn	42592	510	30		30	30		30	30		30
Köp platser kommunala skolor - färre barn	44091	510	-44	445	401	-44	445	401	-44	445	401
Köp skolplatser fristående skolor - färre barn	44092	510	-570		-570	-570		-570	-570		-570
Köp platser förskoleklass priv regi - färre barn	43592	510	-85		-85	-85		-85	-85		-85
Köp skolplatser Gymnasiet - färre elever+Asyl	45091	510	1 750	-2 000	-250	1 750	-2 000	-250	1 750	-2 000	-250
Köp platser Gy sär annan k:n - färre elever	45391	510	-695		-695	-695		-695	-695		-695
Köp platser Gy sär fristående - fler elever	45392	510	155		155	155		155	155		155
Elevassistent Grundskola annan kommun	44088	510	330		330	330		330	330		330
Köp fritidshem i andra kommuner	42591	510	235		235	235		235	235		235
Förändrat elevantal F-9, exkl förberedelseklasser	44-43	54x	-350		-350	-690		-690	-1563		-1563

Sociala											
Städ Samhall	51114	450	-181		-181	-181		-181	-181		-181
Minskat behov äldreomsorgen	51xxx	450	-748	0	-748	-748	0	-748	-748	0	-748
Kostnad för gem lägenhet i trapphusboende, 2 rok	51321	430				60		60	60		60
Utbyte av sängar, äldreomsorgen	512xx	480	80		80	80		80	80		80
Utökning av tjänst 1.0 HVB	60111	490	375	-375	0	375	-375	0	375	-375	0
Utökning av 1,9 tjänster i träning/utsluss	60111	490				712	-712	0	712	-712	0
Utökning av 1,0 tjänst Etablering	60114	490				386	-386	0	386	-386	0
Utökning personlig assistens 22 tim	45712	430	326	0	326	331	0	331	338	0	338
SUMMA BILDNINGS- OCH SOCIALUTSKOTTET			**1 040**	**-1 930**	**-890**	**2 083**	**-3 028**	**-945**	**1 217**	**-3 028**	**-1 811**

Sammandrag verksamhetsföränd	IDENTITETSKODER			2015			2016			2017	
Utskott / förvaltning	Ansvar	Vht	**Kostnad**	**Intäkt**	**Netto**	**Kostnad**	**Intäkt**	**Netto**	**Kostnad**	**Intäkt**	**Netto**
Allmänt utskott	**1xx**		628	0	628	903	0	903	583	0	583
Bildnings- o socialutskott	**4-5xx**		1 040	-1 930	-890	2083	-3 028	-945	1 217	-3 028	-1 811
Överförmyndarnämnd	**2xx**		0	0	0	0	0	0	0	0	0
Allmännyttan	**610**	81520	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SUMMA			**1 668**	**-1 930**	**-262**	**2986**	**-3 028**	**-42**	**1 800**	**-3 028**	**-1 228**

Driftbudget sammandrag	IDENTITETSKODER			2015			2016			2017	
Utskott / förvaltning	Ansvar	Vht	**Kostnad**	**Intäkt**	**Netto**	**Kostnad**	**Intäkt**	**Netto**	**Kostnad**	**Intäkt**	**Netto**
Allmänt utskott	**1xx**		89 650	-28 357	61 293	91 706	-29 503	62 203	93 202	-30 093	63 109
BoS	**4-5xx**		214 840	-36 334	178 506	220 159	-38 822	181 337	223 655	-39 538	184 117
Överförmyndarnämnd	**2xx**		2 051	-1 917	134	2 092	-1 994	98	2 134	-2 034	100
Allmännyttan	**610**		17 906	-17 856	50	18 264	-18 577	-313	18 629	-18 949	-320
SUMMA			**324 447**	**-84 464**	**239 983**	**332 221**	**-88 896**	**243 325**	**337 619**	**-90 613**	**247 006**

Kommunens totala intäkter enligt prognosen

	2014	2015	2016	2017	2018		2014	2015	2016	2017	2018
	tkr	tkr	tkr	tkr	tkr		kr/inv	kr/inv	kr/inv	kr/inv	kr/inv
Skatteintäkter	170 670	174 758	184 378	193 228	201 924		35 204	36 272	38 874	41 394	43 963
Inkomstutjämningsbidrag/-avgift	54 564	56 838	53 961	50 498	46 872		11 255	11 797	11 377	10 818	10 205
Kostnadsutjämning	14 617	6 374	6 275	6 176	6 077		3 015	1 323	1 323	1 323	1 323
Regleringsbidrag/-avgift	1 125	876	-363	-1 628	-2 922		232	182	-77	-349	-636
Strukturbidrag	2 216	2 202	2 168	2 133	2 099		457	457	457	457	457
Införandebidrag	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0
LSS-utjämning	-407	241	237	233	230		-84	50	50	50	50
Summa intäkter	**242 784**	**241 289**	**246 656**	**250 641**	**254 279**		**50 079**	**50 081**	**52 004**	**53 693**	**55 362**
Slutavräkning 2013, korrigering	-367						-76				
Slutavräkning 2014	577	0					119				
Slutavräkning 2015		781						162			
Summa intäkter (inkl. avräkning)	**242 994**	**242 070**	**246 656**	**250 641**	**254 279**		**50 122**	**50 243**	**52 004**	**53 693**	**55 362**
Fastighetsavgift	8 374	8 794	8 794	8 794	8 794		1 727	1 825	1 854	1 884	1 915
Summa intäkter (inkl. avräkning)+f-skatt	**251 367**	**250 864**	**255 450**	**259 435**	**263 073**		**51 849**	**52 068**	**53 858**	**55 577**	**57 277**
Skatteintäkter	**170 879**	**175 538**	**184 378**	**193 228**	**201 924**		**35 247**	**36 434**	**38 874**	**41 394**	**43 963**
Generella statsbidrag och utjämning	**80 488**	**75 325**	**71 072**	**66 207**	**61 149**		**16 602**	**15 634**	**14 985**	**14 183**	**13 314**

LJUSNARSBERGS KOMMUN

RESULTATBUDGET

- 30 invånare

Cirkulär 14:40

Belopp i tkr		Bokslut 2013	Budget 2014	Prognos Juni 14	Budget 2015	Flerårsplan 2016	Flerårsplan 2017
Verksamhetens intäkter	Not 1	102 756	60 378	96 348	69 483	76 739	78 456
Verksamhetens kostnader	Not 2	-307 788	-286 655	-326 647	-299 308	-303 598	-308 996
Avskrivningar	Not 3	-14 052	-7 389	-7 389	-7 253	-7 530	-7 530
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNAD		**-219 084**	**-233 666**	**-237 688**	**-237 078**	**-234 389**	**-238 070**
Skatteintäkter	Not 4	166 688	170 818	171 252	174 758	184 378	193 228
Generella statsbidrag och utjämning	Not 5	71 925	77 532	80 489	75 031	71 072	66 206
Finansiella intäkter		5 572	3 600	3 600	3 200	3 200	3 100
Finansiella kostnader	Not 6	-6 377	-7 000	-6 600	-7 000	-6 800	-6 700
RESULTAT FÖRE EXTRAORDINÄRA POSTER		**18 724**	**11 284**	**11 053**	**8 911**	**17 461**	**17 764**
Återställning av egna kapitalet							
ÅRETS RESULTAT		**18 724**	**11 284**	**11 053**	**8 911**	**17 461**	**17 764**

LJUSNARSBERGS KOMMUN

NOTER TILL RAMBUDGET

Inklusive verksamhetsförändringar

Belopp i tkr		Bokslut 2013	Budget 2014	Prognos Juni 14	Budget 2015	Flerårsplan 2016	2017
Not 1	**Verksamhetens intäkter**						
	Intäkter enligt redovisning	116 982	72 535	108 505	84 464	88 896	90 613
	Interna poster	-14 226	-12 157	-12 157	-14 981	-12 157	-12 157
		102 756	**60 378**	**96 348**	**69 483**	**76 739**	**78 456**
Not 2	**Verksamhetens kostnader**						
	Kostnader enl redovisning	-339 554	-309 580	-349 572	-324 447	-332 221	-337 619
	Interna poster	14 226	12 157	12 157	14 981	14 981	14 981
	Kapitalkostnader	17 540	10 768	10 768	10 158	13 642	13 642
		-307 788	**-286 655**	**-326 647**	**-299 308**	**-303 598**	**-308 996**
Not 3	**Avskrivningar**						
	Inventarier	-1 132	-1 178	-1 178	-1 488	-790	-790
	Fastigheter och anläggningar	-6 872	-6 211	-6 211	-5 765	-6 740	-6 740
	Nedskrivning	-6 048	0	0	0	0	0
		-14 052	**-7 389**	**-7 389**	**-7 253**	**-7 530**	**-7 530**
Not 4	**Skatteintäkter**						
	Prel. kommunalskatt	167 749	171 188	170 670	174 758	184 378	193 228
	Slutavräkning	-1 061	-370	582	0		0
	SUMMA	**166 688**	**170 818**	**171 252**	**174 758**	**184 378**	**193 228**
Not 5	**Generella statsbidrag och utjämning**						
	Inkomstutjämning	53 495	52 227	54 564	56 838	53 961	50 498
	Kostnadsutjämning	3 817	14 636	14 617	6 374	6 275	6 176
	Fastighetsavgift	8 435	8 265	8 374	8 500	8 794	8 794
	Strukturbidrag	3 479	2 190	2 216	2 202	2 168	2 133
	LSS-utjämning	497	-832	-407	241	237	233
	Regleringsbidrag/-avgift	2 202	1 046	1 125	876	-363	-1 628
	SUMMA	**71 925**	**77 532**	**80 489**	**75 031**	**71 072**	**66 206**
Not 6	**Finansiella kostnader**						
	Räntekostnader	-6 377	-6 900	-6 500	-6 900	-6 700	-6 600
	Ränta pensionsskuld	0	-100	-100	-100	-100	-100
	SUMMA	**-6 377**	**-7 000**	**-6 600**	**-7 000**	**-6 800**	**-6 700**

LÅNEBILAGA

2014-10-15

Långivare	Lånenr	Skuld 2014-01-01	Räntesats	Ränta Beräkning	Amortering	Förfallodatum	Skuld 2014-12-31	
Kommuninvest 2)	***62824***	*7 500 000*	*1,65%*	*123 750*	*0*	*2015-04-27*	*7 500 000*	
Kommuninvest	***38098***	*6 000 000*	*3 mån STIBOR +0,14%*	*168 000*	*0*	*Tio bankdagars uppsägning*	*6 000 000*	
Kommuninvest 3)	***70798***	*6 000 000*	*0,92%*	*55 200*	*0*	*2016-08-26*	*6 000 000*	
Kommuninvest 1)	***25890***	*10 000 000*	*4,04%*	*404 000*	*0*	*2017-07-27*	*10 000 000*	
Kommuninvest	***60304***	*9 000 000*	*1,82%*	*163 800*	*0*	*2014-12-06*	*9 000 000*	
Kommuninvest	***66931***	*20 000 000*	*3-mån STIBOR +0,49%*	*400 000*	*0*	*2016-01-24*	*20 000 000*	
Kommuninvest	***66849***	*28 500 000*	*1,45%*	*413 250*	*4 500 000*	*2015-01-24*	*24 000 000*	*Bryggeriet*
Kommuninvest	***60920***	*4 500 000*	*2,19%*	*98 550*	*500 000*	*2017-12-06*	*4 000 000*	*Reningsverket BKT ska betala*
Kommuninvest	***64421***	*8 500 000*	*1,82%*	*154 700*	*0*	*2015-02-06*	*8 500 000*	
Kommuninvest	***67966***	*15 000 000*	*1,34%*	*201 000*	*0*	*2015-03-18*	*15 000 000*	*Från LFAB till kommun*
Kommuninvest	***55611***	*10 000 000*	*3-mån STIBOR + 0,09 %*	*270 000*	*0*	*Tio bankdagars uppsägning*	*10 000 000*	*Från LFAB till kommun*
Kommuninvest	***65441***	*20 000 000*	*2,19%*	*438 000*	*0*	*2015-09-18*	*20 000 000*	*Från LFAB Till RB*
Kommuninvest	***63977***	*18 033 000*	*1,78%*	*320 987*	*0*	*2015-06-11*	*18 033 000*	*Från LFAB Till RB*
Kommuninvest	***70549***	*21 000 000*	*0,98%*	*205 800*	*0*	*2016-08-12*	*21 000 000*	*Riksbyggen*
Kommuninvest	***55610***	*21 000 000*	*2,99%*	*627 900*	*0*	*2016-06-01*	*21 000 000*	*Riksbyggen*
Kommuninvest	***48972***	*20 000 000*	*4,16%*	*832 000*	*0*	*2015-08-12*	*20 000 000*	*Riksbyggen*
Kommuninvest	***70796***	*12 960 000*	*1,15%*	*149 040*	*0*	*2017-08-26*	*12 960 000*	*Från LFAB Till RB*
SUMMA		**237 993 000**		**5 025 977**	**5 000 000**		**232 993 000**	

Investeringsbudget	IDENTITETSKODER				Budget	Plan	Plan	Plan	Plan
Köksinventarier	Ansvar	Vht	Projekt		**2015**	2016	2017	2018	2019
Övriga köksinventarier	140	086xx				200	200	200	200
IT									
Switchar och nätverksutrustning	170	08131			150	150	150	150	150
Servrar, PC, etc	170	08131			150	150	150	150	150
IT-utrustning inklusive läsplattor, skolan	542	43501			200	200	200		
Läsplattor kommunstyrelsen och utskott	122	10210			50	130			
Nytt ärendehanterings- och diariesystem	122	10210			50	400			
Offentliga lokaler									
Tillgänglighet offentliga lokaler	111	xxxxx			50	50	50	50	
Förprojektering, sjönära tomter (ÖP inväntas)	111	81510				300			
Klockargården	170	44071					1 200		
Upprustning, Åstugan, alt 1	522	40771			900				
Modulförskola, Åstugan, alt 2	522	40771				6 000			
Förprojektering Ljusnarshallen + matsal	170	44071			1 250	25 000			
Kommunhus, Tingshus, Stora Gården, m fl	170	03157			350	350	350	350	350
Utemiljöer, förskola och grundskola	521	40771			50	200	100	100	100
Allmännyttan									
Fönster Krokfors	610	81520				3 000	3 000		
Yttre underhåll	610	81520			2 277	2 277	2 277	2 277	2 277
Inre renovering, Krokfors och Gärdet m fl	610	81520						23 333	
BKT									
Gator och vägar									
Asfaltering och dikning	111	24192			1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Ombyggnad av gator i samverkan med VA-	111	24912			1 000	750	750	750	750

omläggning; Klotenvägen, Herrhagen, Stortorp, Riggards, Bångbro och Ställdalen									
GC-väg Kopparberg-Bångbro	111	24912					250	250	
GC-väg Kyrkbacksskolan-bryggeriet	111	24912					200	200	
Upprustning av gatuljusnätet	111	24913			850	500	500	1 000	1 000
Trafiksäkerhets- och handikappåtgärder	111	24912			50	50	50	50	50
Park									
Rydbergsdal och Trekanten	111	25020			150	150	200	200	150
Lekplatser (ej skolor/förskolor)	111	25020			280	260	260	260	260
Idrott									
Ställdalens elljusspår	111	34010				750	750	751	
Olovsvallen, nytt staket	111	34010				100			
Badplatser, nya bryggor mm	111	34010				40			
Bergslagsvallen, ny ventilation	111	34010				250			
Kopparberg, elljusspår, byte kvicksilverlampor	111	34010				200			
VA									
Mindre ledningsarbeten	111	86xxx			1 000	1 500	1 500	1 500	1 500
Finnhyttans vattenverk	111	86xxx			1 500				
VA-anläggningar ospecificerat	111	86xxx				1 000	1 000	1 000	1 000
Mindre vattenverk och pumpstationer	111	86xxx				1 500	1 500	1 500	1 500
Övriga investeringar verksamheterna									
Nyckelsystem Bergsgården	190	60111				250			
Upprustning Bergsgården	170	60113				300			
Upprustning Annexet	170	60113				200			
Byte av fönster	170	60113				500			
Upprustning tomt, ny asfaltbeläggning	170	60113				300			
Buss för Dagrehab.transporter	480	51117				600			
SUMMA NETTOUTGIFTER KOMMUNTOTAL					**11 307**	**48 607**	**15 637**	**35 071**	**10 437**

Kommunfullmäktige beslutar

1. att för år 2015 fastställa VA-taxor i enlighet med bifogade förslag till Budget 2015 innebärande höjd taxa med 3%,

2. att för år 2015 fastställa renhållningstaxor i enlighet med bifogade förslag till Budget 2015 innebärande höjd taxa med 3%,

3. att för år 2015 fastställa slamtömningstaxa i enlighet med bifogat förslag till Budget 2015 innebärande en höjning med 161 kr för bl.a. tömning av brunn eller tank upp till 4 kbm och inkl. 20 meter slang,

4. att uppdra åt kanslichef att utreda möjligheterna till bildsändningar av kommunfullmäktigesammanträden och övriga evenemang via webben,

5. att uppdra åt kommunchef, att i samband med uppdraget KS § 77 att utreda den samlade vaktmästarorganisationen i kommunen, även inkludera fastighetsskötare samt göra en komplett kartläggning av transporter i kommunen så som mattransporter, skolskjutsar, daglig verksamhets transporter, transport av hjälpmedel m.m.,

6. att uppdra åt kommunchef att utarbeta en modell för fördelning av ersättningar från Migrationsverket,

7. att kommunstyrelsen under år 2015 har rätt att omsätta lån, d v s låna upp belopp motsvarande belopp på de lån som förfaller till betalning under år 2015 och att omsättningen av lån ska ske enligt delegationsordningen innebärande att kommunchefen är beslutande i samråd med ekonom,

8. att uppdra åt styrelsen för Stiftelsen Gillersklacks fritidsanläggning förbruka stiftelsens tillgångar för det ändamål vartill de är bestämda eller för ett ändamål som så nära som möjligt motsvarar detta, och genom detta upplösa stiftelsen,

9. att uppdra åt bildningschef att utreda det fortsatta lokalbehovet gällande grundskolan med målet om en gemensam enhet,

10. att uppdra åt bildningschef redovisa eventuella förekommande krav inom grundskolan för vårdnadshavare att tillhandahålla medel i samband med undervisningen vilka medför kostnader för vårdnadshavaren,

11. att de samlade bidragen till bildningsförbunden, inklusive SISU Idrottsutbildarna, ökas med 50 000 kr,

12. att uppdra åt Bergslagens Kommunalteknik presentera vilka avtal som ingåtts med föreningar rörande skötsel eller andra insatser åt kommunen eller inom dess intressesfär, samt avtalens innebörd,

13. att under 2015 skall samtliga verksamheter särskilt fokusera på kommunens värdegrundsarbete,

14. att efter genomförd förstudie av Opera på Skärets verksamhet, skall övervägas om utökat driftbidrag,

15. att tidigare års budgetuppdrag ska genomföras och rapporteras under 2015, samt

16. att i övrigt fastställa Budget 2015 och plan för 2016-2017 enligt kommunstyrelsens förslag.

Dnr: BKT 2014-515

§ 84

Förslag till ny Brukningstaxa för VA (§§14-22) för Ljusnarsbergs kommun 2015

Förslag till beslut
Direktionen föreslås att besluta att godkänna föreslagen brukningstaxa för VA för Ljusnarsbergs kommun 2015 enligt bilaga.

Förslaget skickas sedan vidare till kommunens fullmäktige för beslut.

Sammanfattning av ärendet
Enligt lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) får kommunen meddela föreskrifter om taxan där avgifternas belopp och hur avgifterna ska beräknas.

Beskrivning av ärendet
Bergslagens kommunalteknik arbetar med långsiktig ekonomisk planering, som visar en prognos för de 15 närmaste åren.
Där tas hänsyn till intäkter, kostnader och planerade investeringar.
Prognosen visar att en höjning på 3 % av intäktsramen för 2015 behövs.
§ 18, övriga avgifter t ex frusen vattenmätare, avstängning av vatten föreslås höjas med 4 %.

Förslag till höjning av brukningstaxan för VA beror bl a på:
-Planerade investeringar
-Ökade miljökrav
-Internräntan höjs från 2,5 % till 3,2 %
-Generell kostnadsökning på 3 %, där olika index tas med i beräkningen, t ex rostfritt stål och transporter.

Förslaget innebär att en normalvilla som förbrukar 150 kbm/år får en ökning med 66:25 kr/år (inkl moms).

Förslaget i sin helhet, se bifogat taxeförslag.

Direktionens beslut
Beslutar att godkänna föreslagen brukningstaxa för VA (§§14-22), Ljusnarsbergs kommun 2014 enligt bilaga.

Förslaget skickas sedan vidare till kommunens fullmäktige för beslut.

Meddelas för åtgärd: Ljusnarsbergs kommun

Bilaga: Förslag till VA-taxa Ljusnarsbergs kommun 2015

BERGSLAGENS KOMMUNALTEKNIK

Ljusnarsbergs Kommun
Ank. 2014 -10- 06
Diarienbeteckning
KS 410/2014-1

Förslag till VA-taxa Ljusnarsbergs kommun 2015

Innehållsförteckning

Inledning 3

Anläggningsavgifter 5

Brukningsavgifter 10

Taxans införande 13

TAXA

för Ljusnarsbergs kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning.
Antagen av kommunfullmäktige den 2014-XX-XX.
Huvudman för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen är Ljusnarsbergs kommun.
Avgifter enligt denna taxa skall betalas till Bergslagens kommunalteknik.

§ 1

För att täcka nödvändiga kostnader för Ljusnarsbergs kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning skall ägare av fastighet eller annan avgiftsskyldig inom anläggningens verksamhetsområde betala avgifter enligt denna taxa.

Avgiftsskyldig är alternativt den som enligt 2 och 5 §§ lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) jämställs med fastighetsägare. Avgiftsskyldig för ändamålet Dg är även den som ansvarar för att allmän platsmark ställs i ordning och underhålls, om förutsättningarna i 27 § i lagen om allmänna vattentjänster är uppfyllda.

§ 2

Avgifterna utgörs av anläggningsavgifter och brukningsavgifter.

§ 3

I dessa taxeföreskrifter avses med

Bostadsfastighet: fastighet som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd eller enligt beviljat bygglov avses att bebyggas för bostadsändamål. Med bostads-fastighet jämställs fastighet som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd, eller enligt beviljat bygglov avses att bebyggas, för vissa andra ändamål där lokalytan är det viktigaste sett från användarsynpunkt.

Exempel på sådana byggnader är:

Kontor	Förvaltning	Stormarknader
Butiker	Utställningslokaler	Sporthallar
Hotell	Restauranger	
Hantverk	Småindustri	
Utbildning	Sjukvård	

Annan fastighet: fastighet som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd eller enligt beviljat bygglov avses att bebyggas för annat ändamål än bostadsändamål och som inte enligt ovan jämställs med bostadsfastighet.

Obebyggd fastighet: fastighet som enligt detaljplan är avsedd för bebyggande, men inte ännu bebyggts.

Lägenhet: ett eller flera utrymmen i byggnad som i upplåtelsehänseende bildar en enhet. I fråga om sådana utrymmen i bostadsfastighet, eller därmed jämställd fastighet som används för i 3 § andra stycket avsedda ändamål och där begreppet

lägenhet inte är lämplig för viss typ av byggnad, räknas varje påbörjat 150-tal m² bruttoarea (BTA) enligt svensk standard SS 02 10 53 som en lägenhet.

Allmän platsmark: mark som i detaljplan enligt plan- och bygglagen (2010:900) redovisas som allmän plats, eller om marken inte omfattas av detaljplan, väg eller mark som i övrigt motsvarar sådan mark.

§ 4

4.1 Avgift tas ut för nedan angivna ändamål:

Ändamål	*Anläggningsavgift*	*Brukningsavgift*
V, vattenförsörjning	Ja	Ja
S, spillvattenavlopp	Ja	Ja
Df, dag- och dränvattenavlopp från fastighet	Ja	Nej
Dg, dagvattenavlopp från allmän platsmark	Nej	Nej

4.2 Avgiftsskyldighet för vart och ett av ändamålen V, S och Df inträder när Bergslagens kommunalteknik upprättat förbindelsepunkt för ändamålet och informerat fastighetsägaren om förbindelsepunktens läge.

Avleds Df till den allmänna anläggningen utan att förbindelsepunkt upprättats, inträder avgiftsskyldighet när åtgärder för bortledandet av dagvatten blivit utförda och fastighetsägaren informerats om detta.

Härvid förutsätts att samtliga i 24 § första stycket 1 och 2 i lagen om allmänna vattentjänster angivna förutsättningar för avgiftsskyldighet är uppfyllda.

4.3 Avgiftsskyldighet för ändamålet Dg inträder när åtgärder för bortledande av dagvatten blivit utförda och fastighetsägaren informerats om detta.

4.4 Avgiftsskyldighet för ändamålet Dg gäller även den som ansvarar för att allmän platsmark ställs i ordning och underhålls, om förutsättningarna i 27 § i lagen om allmänna vattentjänster är uppfyllda.

4.5 Anläggningsavgift skall beräknas enligt taxa som gäller vid den tidpunkt när avgiftsskyldighet inträder.

Anläggningsavgifter (§§ 5–13)

Avgifter för allmänna vattentjänster är belagda med lagstadgad mervärdesskatt.

§ 5

5.1 För *bostadsfastighet* och därmed jämställd fastighet skall erläggas anläggningsavgift.

Avgift utgår per fastighet med:

		Utan moms	*Med moms*
a)	en avgift avseende framdragning av varje uppsättning servisledningar till förbindelsepunkter för V, S och Df	23 800 kronor	29 750 kronor
b)	en avgift avseende upprättande av varje uppsättning förbindelsepunkter för V, S och Df,	27 200 kronor	34 000 kronor
c)	en avgift per m² tomtyta	23,94 kronor	29,93 kronor
d)	en avgift per lägenhet 1-8	10 200 kronor	12 750 kronor
d)	en avgift per lägenhet 9-	6 120 kronor	7 650 kronor
e)*	en grundavgift för bortledande av Df, om bortledande av dagvatten sker utan att förbindelsepunkt för Df upprättats.	7 820 kronor	9 775 kronor

* Avgift enligt 5.1 e) tas ej ut om avgift uttages för Df enligt 5.1 a) och b). I det fall avgift enligt 5.1 e) tas ut reduceras avgift enligt 5.1 a) och 5.1 b) enligt § 8 eftersom servisledning och förbindelsepunkt i detta inte lagts respektive upprättats.

5.2 **Är förbindelsepunkt gemensam** för två eller flera fastigheter, fördelas avgifter enligt 5.1 a) lika mellan fastigheterna.

5.3 **Tomtytan** utgörs av fastighetens areal enligt förrättningskarta, nybyggnadskarta eller annan karta som Bergslagens kommunalteknik godkänner. Vid tredimensionella fastigheter fördelas den tomtyta som är gemensam för fastigheterna i proportion till byggnadernas bruttoarea (BTA).

Avgift enligt 5.1 c) tas ut endast intill ett belopp som motsvarar summan av avgifterna enligt 5.1 a), b) och d), eller i det fall förbindelsepunkt för Df inte upprättats, summan av avgifterna enligt 5.1 a), b), d) och e).

Vid ändrade förhållanden enligt 5.5, 5.6, 5.7 och 5.8 tas ut ytterligare avgift enligt 5.1 c) i den mån ovan angiven begränsningsregel så medger och med iakttagande av vad som föreskrivs i 8.2.

5.4 **Lägenhetsantalet** bestäms efter de ritningar enligt vilka bygglov beviljats, eller efter annan ritning eller uppmätning som Bergslagens kommunalteknik godkänner.

5.5 **Dras ytterligare servisledningar** fram och upprättas ytterligare förbindelsepunkter, skall erläggas avgifter enligt 5.1 a) och b).

5.6 **Ökas fastighets tomtyta,** skall erläggas avgift enligt 5.1 c) för tillkommande tomtyta som härrör från fastighet för vilken tomtyteavgift inte skall anses vara förut erlagd.

Vid beräkning av avgift för tillkommande tomtyta iakttas begränsningsregeln i 5.3.

5.7 **Sker om- eller tillbyggnad,** uppförs ytterligare byggnad eller ersätts riven bebyggelse på fastighet skall erläggas avgift enligt 5.1 d) för varje tillkommande lägenhet.

5.8 **Tillkommer bortledning av Df** till den allmänna anläggningen utan att förbindelsepunkt för Df upprättats, skall erläggas avgift enligt 5.1 e).

§ 6

6.1 **För** *annan fastighet* skall erläggas anläggningsavgift.

Avgift utgår per fastighet med:

		Utan moms	*Med moms*
a)	en avgift avseende framdragning av varje uppsättning servisledningar till förbindelsepunkter för V, S och Df	44 339 kronor	55 424 kronor
b)	en avgift avseende upprättande av varje uppsättning förbindelsepunkter för V, S och Df	52 051 kronor	65 064 kronor
c)	en avgift per m² tomtyta 1 – 5 000 m² 5 001 – 10 000 m² 10 001 – 20 000 m² 20 001 – 50 000 m² 50 001 m² -	 28,01 kronor 24,64 kronor 21,28 kronor 17,93 kronor 14,56 kronor	 35,01 kronor 30,80 kronor 26,61 kronor 22,41 kronor 18,20 kronor
d)*	en grundavgift för bortledande av Df, om bortledande av dagvatten sker utan att förbindelsepunkt för Df upprättats.	14 844 kronor	18 555 kronor

* Avgift enligt 6.1 d) tas ej ut om avgift uttages för Df enligt 6.1 a) och b). I det fall avgift enligt 6.1 d) tas ut reduceras avgift enligt 6.1 a) och 6.1 b) enligt § 8 eftersom servisledning och förbindelsepunkt i detta inte lagts respektive upprättats.

6.2 **Är förbindelsepunkt gemensam** för två eller flera fastigheter, fördelas avgifter enligt 6.1 a) lika mellan fastigheterna.

6.3 **Tomtytan** utgörs av fastighetens areal enligt förrättningskarta, nybyggnadskarta eller annan karta som Bergslagens kommunalteknik godkänner.

6.4 **Bergslagens kommunalteknik kan, om godtagbar säkerhet ställs, medge anstånd** med erläggande av tomtyteavgift för andel av fastighets areal, motsvarande mark som tillsvidare inte utnyttjas för verksamheten på fastigheten.

Anstånd medges för viss tid, högst 10 år. Om mark under anståndstiden genom fastighetsbildningsåtgärd frångår fastigheten upphör anståndsmedgivandet att gälla och resterande tomyteavgift förfaller till betalning.

Utestående belopp löper med ränta enligt 5 § räntelagen (SFS 1975:635) från den dag anståndet beviljades tills anståndet upphör. För tid därefter utgår dröjsmålsränta enligt 6 § räntelagen.

6.5 **Dras ytterligare servisledningar** fram och upprättas ytterligare förbindelsepunkter skall erläggas avgifter enligt 6.1 a) och b).

6.6 **Ökas fastighets tomtyta**, skall erläggas avgift enligt 6.1 c) för tillkommande tomtyta som härrör från fastighet för vilken tomtyteavgift inte skall anses vara förut erlagd.

6.7 **Tillkommer bortledning av Df** till den allmänna anläggningen utan att förbindelsepunkt för Df upprättas, skall erläggas avgift enligt 6.1 d).

§ 7

7.1 **Uttag av anläggningsavgift för obebyggd fastighet** tas ej ut för närvarande.

§ 8

8.1 **Föreligger inte avgiftsskyldighet för samtliga i 4.1 angivna ändamål, skall erläggas reducerade avgifter enligt följande:**

Avgifter för framdragen servisledning	
En ledning	80% av avgift enligt 5.1 a) respektive 6.1 a)
Två ledningar	90% av avgift enligt 5.1 a) respektive 6.1 a)
Tre ledningar	100% av avgift enligt 5.1 a) respektive 6.1 a)

Avgifter i övrigt:

		V	*S*	*Df*	*Dg*
Avgift per uppsättning FP	5.1 b)	30%	50%	20%	-
Tomtyteavgift	5.1 c)	30%	50%	20%	-
Lägenhetsavgift	5.1 d)	30%	50%	20%	-
Grundavgift Df utan FP	5.1 e)	-	-	100%	-
Avgift per uppsättning FP	6.1 b)	30%	50%	20%	-

Tomtyteavgift	6.1 c)	30%	50%	20%	-
Grundavgift Df utan FP	6.1 d)	-	-	100%	-

För avgiftsändamålet Df tas endast en av avgifterna ut enligt 5.1 b) respektive 5.1 e), eller 6.1 b) respektive 6.1 d).

Avgifterna är uttryckta i procent av full avgift.

8.2 **Inträder avgiftsskyldighet för ändamål, för vilket avgiftsskyldighet inte tidigare förelegat, skall erläggas avgifter enligt 8.1.**

Vid tillämpning av begränsningsregeln enligt 5.3 inräknas de sammanlagda avgifterna för tillkommande servisledningar inte till högre belopp än 100% av avgiften enligt 5.1 a) respektive 6.1 a), även om servisledningarna lagts vid olika tillfällen och avgifterna därmed blivit högre.

8.3 **För servisledning som på fastighetsägarens begäran utförs senare än övriga servisledningar för fastigheten skall,** utöver avgift enligt 8.1, erläggas en etableringsavgift om 50 % av avgiften enligt 5.1 a). Etableringsavgiften avses täcka Bergslagens kommunaltekniks merkostnader till följd av att arbetet inte utförs i samband med framdragning av övriga servisledningar.

§ 9

Den som svarar för att allmän platsmark ställs i ordning och underhålls skall erlägga anläggningsavgift.

Avgift utgår med:

	Utan moms	*Med moms*
en avgift per m² allmän platsmark för anordnande av dagvattenbortledning	0 kronor	0 kronor

§ 10

Vakant

§ 11

Om för viss eller vissa fastigheter kostnaden för att förse fastigheterna med vatten och avlopp i beaktansvärd omfattning avviker från fastigheterna inom verksamhetsområdet i övrigt, skall enligt lagen om allmänna vattentjänster avgifter utgå enligt särskilt antagen särtaxa.

Är det inte skäligt att för viss fastighet beräkna avgift enligt §§ 5–8 får Bergslagens kommunalteknik i stället komma överens med fastighetsägaren eller annan avgiftsskyldig om avgiftens storlek.

§ 12

12.1 Sedan avgiftsskyldighet inträtt, skall avgift betalas inom tid som anges i räkning.

12.2 Betalas debiterat belopp inte inom tid som anges i räkningen, skall erläggas dröjsmålsränta enligt 6 § räntelagen från den dag betalningen skulle ha skett.

12.3 Enligt 36§ lagen om allmänna vattentjänster skall en anläggningsavgift fördelas på årliga inbetalningar under en viss tid, längst tio år, om avgiften uppgår till belopp som är betungande med hänsyn till fastighetens ekonomiska bärkraft och övriga omständigheter, om fastighetsägaren så begär och godtagbar säkerhet ställs. Ränta skall erläggas enligt 5 § räntelagen på varje del av avgiften som förfaller till betalning i framtiden från den dag då den första inbetalningen skall ske till dess ifrågavarande del av avgiften betalas eller ränta skall erläggas till dess ifrågavarande del av avgiften betalas eller ränta skall erläggas enligt 12.2.

12.4 Avgiftsskyldighet enligt 5.6, 5.7, 6.6 eller 7.2 föreligger, då bygglov för avsett ändrat förhållande meddelats eller ändrat förhållande – t ex ökning av tomtyta – inträtt utan att bygglov erfordrats eller meddelats. Det åligger fastighetsägaren att omgående anmäla till Bergslagens kommunalteknik när det ändrade förhållandet inträtt. Försummar fastighetsägaren denna anmälningsplikt, tas dröjsmålsränta enligt 12.2 ut för tiden från det två månader förflutit sedan avgiftsskyldighet inträdde och fram till dess tilläggsavgiften betalas.

§ 13

13.1 Om efter ansökan från fastighetsägare och särskilt medgivande av Bergslagens kommunalteknik ledningar utförts på annat sätt eller försetts med andra anordningar än Bergslagens kommunalteknik bedömt nödvändiga, skall fastighetsägaren som begärt arbetets utförande ersätta Bergslagens kommunalteknik överenskomna kostnader härför.

13.2 Om en fastighetsägare begär att ny servisledning skall utföras i stället för redan befintlig och finner Bergslagens kommunalteknik skäl bifalla ansökan om detta, är fastighetsägaren skyldig att bekosta dels den nya servisledningens allmänna del med det avdrag som befinns skäligt med hänsyn till den tidigare servisledningens ålder och skick, dels borttagandet av den tidigare servisledningens allmänna del.

13.3 Finner Bergslagens kommunalteknik påkallat att utföra ny servisledning i stället för och med annat läge än redan befintlig, är Bergslagens kommunalteknik skyldig att ersätta fastighetsägaren hans kostnad för fastighetens del av den nya servisledningen och dess inkoppling med det avdrag som befinns skäligt med hänsyn till den tidigare servisledningens ålder och skick.

Brukningsavgifter (§§ 14–22)

Avgifter för allmänna vattentjänster är belagda med lagstadgad mervärdesskatt.

§ 14

14.1 För bebyggd fastighet skall erläggas brukningsavgift.

Avgift utgår per fastighet med:

		Utan moms	*Med moms*
a)	en fast avgift per år		
	Villor och småhus med max två lägenheter		
	1 st qn 2,5 m^3/h	2 704 kronor	3 380 kronor
	Flerbostadshus, företag och övrigt		
	1 st qn 2,5 m^3/h	5 408 kronor	6 760 kronor
	2 st qn 2,5 m^3/h	10 816 kronor	13 520 kronor
	3 st qn 2,5 m^3/h	16 224 kronor	20 280 kronor
	1 st qn 6,0 m^3/h	16 224 kronor	20 280 kronor
	2 st qn 6,0 m^3/h	32 448 kronor	40 560 kronor
	3 st qn 6,0 m^3/h	48 672 kronor	60 840 kronor
	1 st qn 10,0 m^3/h	48 672 kronor	60 840 kronor
	2 st qn 10,0 m^3/h	97 344 kronor	121 680 kronor
	3 st qn 10,0 m^3/h	146 016 kronor	182 520 kronor
	1 st 50-80 mm	146 016 kronor	182 520 kronor
	1 st ≥ 100 mm	438 048 kronor	547 560 kronor
b)	en avgift per m^3 levererat vatten	17,90 kronor	22,38 kronor

14.2 Föreligger inte avgiftsskyldighet för samtliga i 4.1 angivna ändamål reduceras avgifterna.

Följande avgifter skall därvid erläggas för respektive ändamål:

		V	*S*	*Df*	*Dg*
Fast avgift	14.1 a)	70%	70%	-	-
Avgift per m^3	14.1 b)	40%	60%	-	-

Avgifterna är uttryckta i procent av full avgift.

14.3 Fastighetsägaren är betalningsansvarig för allt vatten som levereras till fastigheten. Har Bergslagens kommunalteknik bestämt att för bebyggd fastighet vattenförbrukningen tillsvidare inte skall fastställas genom mätning, tas avgift enligt 14.1 b) ut efter en antagen förbrukning om 150 m^3/lägenhet.

14.4 För s k byggvatten skall erläggas brukningsavgift enligt 14.1 b). Om mätning inte sker, antas den förbrukade vattenmängden uppgå till 30^3 per lägenhet.

14.5 För extra mätställe (mätställe utöver ett per fastighet) skall erläggas en årlig avgift med ett belopp motsvarande 75 % av den fasta avgiften enligt 14.1 a). Beloppet avrundas till närmaste hela krontal.

Parallellkopplade vattenmätare räknas som ett mätställe.

14.6 Antas mätaren visa annan förbrukning än den verkliga, låter Bergslagens kommunalteknik undersöka mätaren, om Bergslagens kommunalteknik finner det nödvändigt eller om fastighetsägaren begär det.

Vid ovan avsedd undersökning eller prövning bestäms mätarens felvisning i två kontrollpunkter enligt SWEDACs föreskrifter om vatten- och värmemätare, STAFS 2007:2.

Kan mätfelets storlek inte bestämmas eller har mätaren inte fungerat, har Bergslagens kommunalteknik rätt att uppskatta förbrukningen.

Fastighetsägare som inte godtar Bergslagens kommunaltekniks beslut efter genomförd undersökning eller Bergslagens kommunaltekniks uppskattning av förbrukningen, kan begära prövning av frågan hos Statens va-nämnd.

14.7 Har fastighetsägare begärt undersökning av vattenmätare och mätaren härvid godkänns, skall fastighetsägaren ersätta Bergslagens kommunalteknik för undersökningskostnaderna i enlighet med vad som framgår av § 18.

§ 15

Vakant

§ 16

Tillförs avloppsnätet större spillvattenmängd än som svarar mot levererad vattenmängd eller avleds inte hela den levererade vattenmängden till avloppsnätet skall avgift för spillvattenavlopp erläggas efter den mängd spillvatten som avleds till avloppsnätet.

Mängden skall bestämmas genom mätning på fastighetsägarens bekostnad av ifrågavarande vatten- eller spillvattenmängd eller på annat sätt som överenskommits mellan Bergslagens kommunalteknik och fastighetsägaren.

En förutsättning för att avgiften för avlett spillvatten skall debiteras efter annan grund än efter levererad mängd vatten är att skillnaden mellan mängderna vatten och spillvatten är avsevärd.

§ 17

Vakant

§ 18

Har Bergslagens kommunalteknik på fastighetsägarens begäran vidtagit åtgärd eller har på grund av att fastighetsägaren åsidosatt sin skyldighet vattentillförseln avstängts eller reducerats eller annan åtgärd vidtagits av Bergslagens kommunalteknik debiteras följande avgifter:

	Utan moms	*Med moms*
Nedtagning av vattenmätare	545 kronor	681 kronor
Uppsättning av vattenmätare	545 kronor	681 kronor
Avstängning av vattentillförsel	545 kronor	681 kronor
Påsläpp av vattentillförsel	545 kronor	681 kronor
Montering och demontering av strypbricka i vattenmätare	1 088 kronor	1 360 kronor
Undersökning av vattenmätare	632 kronor	790 kronor
Länsning av vattenmätarbrunn	545 kronor	681 kronor
Förgäves besök	545 kronor	681 kronor
Extra mätaravgift för pulsmätare: qn 2,5 qn 6 qn 10	 1 191 kronor 1 649 kronor 1 852 kronor	 1 489 kronor 2 061 kronor 2 315 kronor
För frusen, skadad, förkommen eller förstörd vattenmätare	1 177 kronor	1 471 kronor
Arbetstid per timme	545 kronor	681 kronor
Särskild reningsavgift: SS, Suspenderad substans BOD_7 Ptot, totalfosfor	 3,16 kronor 3,69 kronor 108,16 kronor	 3,95 kronor 4,61 kronor 135,20 kronor

För arbeten som på fastighetsägarens begäran utförs utanför ordinarie arbetstid debiteras ett tillägg om 100 % av ovan angivna belopp.

§ 19

Om för viss eller vissa fastigheter kostnaden för att förse fastigheterna med vatten och avlopp i bealtansvärd omfattning avviker från fastigheterna inom verksamhetsområdet i övrigt, skall enligt lagen om allmänna vattentjänster avgifter utgå enligt särskilt antagen särtaxa.

Är det inte skäligt att för viss fastighet beräkna avgift enligt §§ 14–17 får Bergslagens kommunalteknik i stället komma överens med fastighetsägaren eller annan avgiftsskyldig om avgiftens storlek.

Exempelvis p g a att avloppsvattnet från fastigheten innehåller föroreningshalter överstigande det normala hushållsspillvattnets.

§ 20

Avgift enligt 14.1 a) debiteras i efterskott per månad, kvartal, enligt beslut av Bergslagens kommunalteknik. Avgift enligt 14.1 b) debiteras i efterskott på grundval av enligt mätning förbrukad vattenmängd, uppskattad förbrukning eller annan grund som anges i §§ 14 och 16.

Betalas debiterat belopp inte inom tid som anges i räkningen, skall erläggas dröjsmålsränta på obetalt belopp enligt 6 § räntelagen från den dag betalningen skulle skett.

Sker enligt Bergslagens kommunalteknikks beslut mätaravläsning inte för varje debitering, får mellanliggande debiteringar ske efter uppskattad förbrukning. Mätaravläsning och debitering efter verklig förbrukning bör ske i genomsnitt minst en gång per år. Avläsning och debitering bör därjämte ske på fastighetsägarens begäran med anledning av fastighetsöverlåtelse.

§ 21

Har fastighetsägare begärt att Bergslagens kommunalteknik skall företa åtgärd för att underlätta eller möjliggöra hans brukande av anläggningen i visst fall eller avseende eller har i övrigt särskild åtgärd påkallats på grund av fastighetens VA-förhållanden, får Bergslagens kommunalteknik i stället komma överens med fastighetsägaren eller annan avgiftsskyldig om avgiftens storlek.

§ 22

Vakant

TAXANS INFÖRANDE

§ 23

Denna taxa träder i kraft 2015-01-01. De brukningsavgifter enligt 14.1, 14.3 och 14.7 samt § 16, som är baserade på uppmätning hos fastighetsägare, skall därvid tillämpas i fråga om den vattenmängd som levereras och den spillvattenmängd som släpps ut efter den ovan angivna dagen för taxans ikraftträdande.

* * *

Mål som rör tvist mellan fastighetsägare och Bergslagens kommunalteknik beträffande tillämpning och tolkning av denna taxa prövas av Statens va-nämnd jämlikt 53 § lagen om allmänna vattentjänster.

Ljusnarsbergs Kommun
Ank. 2014 -10- 06
Diarienbeteckning KS408/2014-1

Dnr: BKT2014-514

§ 78

Förslag till avfallsstaxa för Ljusnarsbergs kommun 2015

Förslag till beslut
Direktionen föreslås besluta att godkänna föreslagen Avfallstaxa för Ljusnarsbergs kommun 2015 enligt bilaga.

Förslaget skickas sedan vidare till kommunens fullmäktige för beslut.

Sammanfattning av ärendet
Enligt miljöbalken (1998:808 27 kap) får kommunen meddela föreskrifter om att avgift ska betalas för insamling, transport, återvinning och bortskaffande av avfall.

Beskrivning av ärendet
Efter en första utvärdering efter införandet av hämtning av matavfall och avfall, har konstaterats att abonnenterna inte har valt hämtning av matavfall i den omfattning som det hade förväntats.
Detta beror delvis på att differensen i taxan mellan blandat avfall och hämtning av matavfall är för låg.

Förslaget till avfallstaxa 2015 innebär en höjning av intäktsramen med 3 %.

- Grundavgiften höjs för samtliga
- Hämtningsavgiften av matavfall och hemkompostering sänks
- Hämtningsavgiften för blandat avfall blir oförändrat

Förslag till höjning av avfallstaxan i Ljusnarsberg beror bl a på att index på entreprenörspriserna har ökat med 7% sedan 2010.

Ingen taxehöjning har skett sedan 2010.

Förslaget innebär att:

- en villa med 14-dagars hämtning av matavfall sänks med 55 kr (inkl moms)
- en villa med 14-dagars hämtning av blandat avfall får en höjning med 116 kr/år (inkl moms)

I förslaget har det även tillkommit några övriga avgifter, t ex budad tömning och administrationsavgift.

Forts §78

Direktionens beslut
Beslutar att godkänna föreslagen Avfallstaxa för Ljusnarsbergs kommun 2015 enligt bilaga.

Förslaget skickas sedan vidare till kommunens fullmäktige för beslut.

Meddelas för åtgärd: Ljusnarsbergs kommun

Bilaga: Förslag till avfallstaxa för Ljusnarsbergs kommun 2015

BERGSLAGENS KOMMUNALTEKNIK

Ljusnarsbergs Kommun
Ank. 2014 -10- 06
Diarienbeteckning KS408/2014-2

Förslag till Avfallstaxa Ljusnarsbergs kommun 2015

Innehållsförteckning

Allmänt 3

Administrativa regler 3

Grundavgift och Rörlig avgift 3

Val av abonnemang 4

Renhållningsavgifter 4

- Grundavgifter 4
- Helårsabonnemang Villa 4
- Helårsabonnemang Flerbostadshus 5
- Helårsabonnemang Verksamhet 5
- Fritidshämtning 6
- Tilläggsavgifter 6

AVFALLSTAXA

för Ljusnarsbergs kommun
Taxan avser avgifter enligt 27 kap §§4-6 Miljöbalken.
Taxan antogs 2014-XX-XX av kommunfullmäktige i Ljusnarsbergs kommun och gäller från och med 2015-01-01.

1 ALLMÄNT

Avgifter för insamling, bortforsling och slutligt omhändertagande av hushållsavfall och därmed jämförbart avfall i Ljusnarsbergs kommun utgår med de belopp och på de villkor som framgår av denna taxa och gällande Renhållningsordning. Angivna avgifter är inklusive mervärdesskatt.

2 ADMINISTRATIVA REGLER

Fastighetsinnehavare har skyldighet att anlita kommunen eller av kommunen utsedd entreprenör och skall betala avgifter enligt denna taxa. Med fastighetsinnehavare avses den som äger en fastighet eller den som enligt 1 kap 5§ fastighetstaxeringslagen (1979:1152) ska anses som fastighetsägare.

Bergslagens Kommunalteknik tillhandahåller gröna kärl för blandat avfall och brännbart avfall samt bruna ventilerade kärl för matavfall.

Avfallstaxan är miljöstyrande och ska styra mot målen i avfallsplanen och i renhållningsordningen. Miljöbalken 27 kap 5§ ger kommunen möjlighet att ta ut avgift på ett sådant sätt att miljöanpassad avfallshantering främjas.

För hämtning med andra metoder än de som är beskrivna i denna avfallstaxa eller där förhållandena väsentligt avviker från vad som är normalt får Bergslagens Kommunalteknik besluta om särskilda avgifter i enlighet med grunderna för denna avfallstaxa och de grunder som anges i 27 kap 5§ miljöbalken.

3 GRUNDAVGIFT OCH RÖRLIG AVGIFT

Avgiften för ett abonnemang består av en grundavgift som tas ut per hushåll och verksamhet samt en rörlig avgift som påverkas av abonnemangsval, antal behållare, behållarvolym, hämtningsintervall, dragväg med mera.

Grundavgiften finansierar bland annat återvinningscentraler, avfallsplanering, farligt avfall, information och kundtjänst.

4 VAL AV ABONNEMANG

Fastighetsinnehavare får välja något av följande abonnemang:

- Hämtning av matavfall. Abonnenten sorterar ut sitt matavfall som körs till central behandlingsanläggning och blir biogas och biogödsel. Restavfallet blir en ren brännbar fraktion.
- Hemkompostering. Abonnenten sorterar ut sitt matavfall och lägger det i en egen kompost. Resten hämtas som restavfall och körs till förbränning. Komposten måste vara sluten och skadedjurssäker och användas året om.
- Blandat hushållsavfall. Kunden sorterar inte ut sitt matavfall utan lämnar matavfall och restavfall i samma kärl. Allt körs till förbränning.

Utsortering av farligt avfall, ej brännbart avfall, förpackningar och returpapper ska ske oavsett val av abonnemang.

5 RENHÅLLNINGSAVGIFTER

5.1 Grundavgift kronor/år

Villa 1-2 hushåll (per hushåll)	562
Flerbostadshus (per hushåll)	420
Verksamhet (per verksamhet)	420
Fritidshus (per hushåll)	420

5.2 Rörlig avgift kronor/år

Helårsabonnemang Villa (1-2 hushåll)

	Hämtning	Blandat avfall	Restavfall	Matavfall
140 l	Var 14:e dag	2 438	1 265	593
	Var 4:e vecka		873	
	Kvartalshämtning*		378	
190 l	Var 14:e dag	3 185	1 547	
	Var 4:e vecka		1 132	
	Kvartalshämtning*		493	
370 l	Var 14:e dag	5 064	2 625	
660 l	Var 14:e dag	8 104	4 830	

* Gäller endast vid abonnemang Hemkompostering

Helårsabonnemang Flerbostadshus

	Hämtning	Blandat avfall	Restavfall	Matavfall
140 l	2 gånger/veckan			150/hushåll
	1 gång/vecka			150/hushåll
	Var 14:e dag	2 438	1 265	150/hushåll
190 l	1 gång/vecka	7 569	3 093	
	Var 14:e dag	3 185	1 547	
370 l	1 gång/vecka	10 128	5 250	
	Var 14:e dag	5 064	2 625	
660 l	2 gånger/vecka	32 414	19 320	
	1 gång/vecka	16 208	9 659	
	Var 14:e dag	8 104	4 830	

Hämtning tätare än 1 gång/vecka beviljas av Bergslagens Kommunalteknik.

Helårsabonnemang Verksamheter

	Hämtning	Blandat avfall	Restavfall	Matavfall
140 l	2 gånger/veckan			6 165
	1 gång/vecka			3 084
	Var 14:e dag	2 438	1 265	1 542
	Var 14:e dag*			593
	Var 4:e vecka		873	
190 l	1 gång/vecka	7 569	3 093	
	Var 14:e dag	3 185	1 547	
370 l	1 gång/vecka	10 128	5 250	
	Var 14:e dag	5 064	2 625	
660 l	2 gånger/vecka	32 414	19 320	
	1 gång/vecka	16 208	9 659	
	Var 14:e dag	8 104	4 830	

Hämtning tätare än 1 gång/vecka beviljas av Bergslagens Kommunalteknik.
* Gäller endast i kombination med 1 st 190 l kärl brännbart avfall hämtning var 14:e dag eller var 4:e vecka.

Fritidshus hämtning v 18-39

	Hämtning	Blandat avfall	Restavfall	Matavfall
140 l	Var 14:e dag Var 4:e vecka Kvartalshämtning*	1 594	828 572 250	404
190 l	Var 14:e dag Var 4:e vecka Kvartalshämtning*	2 167	1 053 740 322	
370 l	Var 14:e dag	3 444	1 719	
660 l	Var 14:e dag	5 509	2 748	

* Gäller endast vid abonnemang Hemkompostering

Tilläggsavgifter

Gångavståndstillägg över 5 meter (per meter)*	2,60
Felsorteringsavgift (per kärl)	141
Tvätt av kärl (per kärl)**	106
Abonnemangsbyte/Byte av kärl/komplettering av kärl/intagning av kärl (per tillfälle)	106
Administrationsavgift vid beviljande av uppehåll (per tillfälle)	106
Extrasäck vid ordinarie tömningstillfälle (per säck)	188
Framkörningsavgift (per tillfälle)	625
Budad tömning av 140 l kärl (per kärl)	70
Budad tömning av 190 l kärl (per kärl)	95
Budad tömning av 370 l kärl (per kärl)	148
Budad tömning av 660 l kärl (per kärl)	231
Budning av latrinkärl som uppsamlats i engångsbehållare (per behållare) Behållare tillhandahålls av Bergslagens Kommunalteknik	1 113

* För kärl som placerats längre bort än 5 meter från stopplats för hämtningsfordon utgår en extra avgift per hämtning för varje ytterligare meter.

Vid beräkning av gångavstånd gäller att varje trappsteg som måste passeras räknas som 1 meter. Passage genom olåst dörr (ej dörr till avfallsutrymme) räknas som 3 meter. Låst dörr som 8 meter.

** Gäller endast vid beställning av minst 10 kärl samtidigt.

Dnr: BKT 2014-516

§ 106

Förslag till Slamtömningstaxa för Ljusnarsbergs kommun 2015

Förslag till beslut
Direktionen föreslås besluta att godkänna föreslagen slamtömningstaxa för Ljusnarsbergs kommun 2015.

Förslaget skickas sedan vidare till kommunens fullmäktige för beslut.

Sammanfattning av ärendet
Taxan för slamtömning 2015 föreslås enl bilaga.

Beskrivning av ärendet
Bergslagens kommunalteknik har haft slamentreprenaden ute på upphandling, och nytt avtal kommer att skrivas.
Detta medför justeringar i taxan bl.a. att en tömning av brunn eller tank enligt körturlista, upp till 4 kbm och inklusive 20 meter slang, höjs med 161 kr.

Direktionens beslut
Beslutar att godkänna föreslagen slamtömningstaxa för Ljusnarsbergs kommun 2015.

Förslaget skickas sedan vidare till kommunens fullmäktige för beslut.

Paragrafen justeras omedelbart.

Meddelas för åtgärd:
Ljusnarsbergs kommun

Bilaga: Förslag till slamtömningstaxa 2015 Ljusnarsbergs kommun

BERGSLAGENS KOMMUNALTEKNIK

Förslag till

Slamtömningstaxa

Ljusnarsbergs kommun

2015

Innehållsförteckning

Allmänt 3

Administrativa regler 3

Slamtömningsavgifter 3

SLAMTÖMNINGSSTAXA

för Ljusnarsbergs kommun
Taxan avser avgifter enligt 27 kap §§4-6 Miljöbalken.
Taxan antogs 2014-XX-XX av kommunfullmäktige i Ljusnarsbergs kommun och gäller från och med 2015-01-01.

1 ALLMÄNT

Avgifter för insamling, bortforsling och slutligt omhändertagande av slam i Ljusnarsbergs kommun utgår med de belopp och på de villkor som framgår av denna taxa och gällande Renhållningsordning. Angivna avgifter är inklusive mervärdesskatt.

2 ADMINISTRATIVA REGLER

Fastighetsinnehavare har skyldighet att anlita kommunen eller av kommunen utsedd entreprenör och skall betala avgifter enligt denna taxa. Med fastighetsinnehavare avses den som äger en fastighet eller den som enligt 1 kap 5§ fastighetstaxeringslagen (1979:1152) ska anses som fastighetsägare.

3 SLAMTÖMNINGSAVGIFTER

Enskild avloppsanläggning töms enligt kommunens renhållningsföreskrift på slam minst en gång om året om inte dispens sökts för glesare hämtning.

Tjänst	*Med moms*
Tömning **enligt körturlista** av brunn eller tank upp till 4 m^3 och inkl 20 m slang / tömning	1 191 kronor
Tillägg för större volym / m^3	219 kronor
Tillägg för slangdragning / meter	18,80 kronor
Tillägg för akut extratömning inom 48 timmar	1 490 kronor
Tillägg för extra tömning, inom 7 dagar / tömning	1 214 kronor
Bomkörning / tillfälle	797 kronor